अर्हम्

श्रीयशोविजयजैनग्रन्थमाला [४]



श्रीमुनिसुन्दरसूरिविरचिता

गुर्वावली ।

रगूनस्थश्रीश्वेताम्बरजैनसङ्घसाहाय्येन

वाराणस्यां

श्रेष्ठिभूराभाईतनुजहर्षचन्द्रेण निजधर्माभ्युदययन्त्रालये
मुद्रिता प्रकाशिता च ।

द्वितीयावृत्ति ।

वीरसंवत् २४३७ ।

मूल्य ०—४—० ।

प्रस्तावना ।

अस्त्यथ लघीयानपि वरीयान् गुर्वावलीनामा ग्रन्थ पर्युषणापर्वविज्ञप्तित्रिदशतरङ्गिणीनाम्नो महाग्रन्थस्य गुरुवर्णनप्रवाहरूप एकस्तृतीयो विभागे । विनिर्मातारश्चास्य समस्तशास्त्रपारावारपारदृश्वान कविचक्रचक्रवर्तिन श्वेताम्बरजैनाचार्यास्त एव श्रीमन्मुनिसुन्दरसूरयः, ये परमावधिमधिगतेन निजेन प्रतिभाप्रकर्षेण, सहस्रस्यावधानाना विधायिन्या च लोकोत्तरशक्त्या विश्वस्मिन्नपि विश्वे परा प्रसिद्धिमासादितवन्त, ये च तदानीन्तनैस्तच्चातुर्वैद्यवैशारद्यचमत्कृतचित्तैस्तत्तद्देशीयविबुधवृन्दै कालीसरस्वती-वादिगोकुलषण्ढप्रभृतिभिरप्रतिमविरुदैरनल्प समानास्पदमकारिषत, ये पुनस्तैस्तै स्वीयैरनन्यसाधारणैर्गुणगणैर्जिनशासन महीयास प्रभावमापीपदन् । तथा च तन्निर्मलगुणप्रतिपादकाना तत्तद्ग्रन्थानामुल्लेखा, विज्ञाय तदुपयोगिता, अत्रोद्ध्रियन्ते–

श्रीजिनहर्षगणिकृते विंशतिस्थानकविचारामृतसंग्रहे–

" तच्छिष्य प्रथम समर्थमहिमा त्रैविद्यगोष्ठीगुर
सूरि श्रीमुनिसुन्दर सुरगुर ख्यात क्षितौ प्रज्ञया " ।

---

१ यदाहु सूरय एवैतद्ग्रन्थप्रान्ते–

" इति श्रीयुगप्रधानावतार–श्रीमत्तपागच्छाधिराजबृहद्गच्छनायकपूज्याराध्यपरमाप्तपरमगुरुश्रीदेवसुन्दरसूरिगणराशिमहिमार्णवानुगामि या तद्विनेयश्रीमुनिसुन्दरगणिहृदयहिमवदवतीर्णश्रीगुरुप्रभावपद्महृदप्रभवाया श्रीमहापर्वाधिराजश्रीपर्युषणापर्वविज्ञप्तित्रिदशतरङ्गिण्या तृतीये श्रीगुरुवर्णनस्रोतसि गुर्वावलीनाम्नि " इति ।

२ एतद्ग्रन्थविरचनाकालस्तत्कर्तृभिस्तत्रैव निरदेशि—

" वारमगामाख्यपुरे युग्म व्योमे न्दु पञ्चभि ।
प्रमिते वत्सरे हर्षाज्जिनहर्षेण साधुना " ॥ १५ ॥

श्रीहेमहंसगणिविरचिताया न्यायार्थमञ्जूषायाम्–

" मारिर्येन निवारिता सुरकृता सस्तूय शान्तिस्तव
स श्रीमान् मुनिसुन्दराभिधगुरुर्दीक्षागुरुर्मेऽभवत् " ।

श्रीरत्नशेखरसूरिप्रणीते आचारप्रदीपे–

"मारीत्यवमनिराकृति सहस्रनामस्मृतिप्रभृतिकृत्यै ।
श्रीमुनिसुन्दरगुरवश्चिरन्तनाचार्यमहिमभृत " ॥ ८ ॥

श्रीप्रतिष्ठासोमगणिविनिर्मिते सोमसौभाग्यकाव्ये षष्ठे सर्गे–

"व्यजिज्ञपन् विश्वशिरोमणिश्च गच्छाधिप स्वच्छमतिप्रसारम् ।
श्रीसूरिदीयत्पदभूमिवित्तयस्य निर्मापणतः प्रसीद ॥
ततो गुरु सौवविनेयवृन्दे ददौ सदौत्सुक्यगुरु स्वदृष्टिम् ।
श्रीवाचकेन्द्रे मुनिसुन्दराह्वे विशेषतो योग्यतया तया च ॥
जल्पत्यनल्प सविकल्पजाल सदाप्यसुस्यूतमतिप्रभूतम् ।
स्वाक् संस्कृत प्रोन्मदवादिवृन्द ननाश यस्मिन् किल काकनाशम् ॥
स्वसाध्यसिद्ध्यै सति यत्र हेतूपन्यासमातन्वति वादभूमौ ।
प्रावादुकोन्मादभर शरीरे स्वेदेन सार्धं किल जागलीति ॥
यन्निर्मिता श्रीगुरुभव्यकाव्यविश्वाशिगङ्गा गुणसत्तरङ्गा ।
प्रक्षालयन्ती कलिकश्मलौघ हृष्टानकार्षीत् सुमन समूहान् ॥

---

१ श्रीयशोविजयग्रन्थमालाया मुद्रितोऽयं ग्रन्थ । एतन्निर्माणसमयस्तु–

"श्रीमद्विक्रमवत्सरे तिथितिथौ शुक्लद्वितीयातिथौ
पूर्वाह्णे मृगलाञ्छने मृगशिर श्रृङ्गाग्रश्रृङ्गारिणि ।
शुक्रस्याहनि शुक्रमासि, नगरे श्रीसागरेऽहम्मदा
वादे निर्मितपूर्तिरेष जयताद् ग्रन्थ सुधीवल्लभ " ॥ १४ ॥

इति तत्प्रशस्तिश्लोकेन स्फुटं विनिर्णीयते ।

२ अयं ग्रन्थ कर्तृभि षोडशाधिकपञ्चदशशतमिते वर्षे व्यधायि, यदाहुस्तत्रैव ते–

एषा श्रीसुगुरुणा प्रसादत षट्कु तिथिमिते वर्षे ।
जग्रन्थ ग्रन्थमिम सुगम श्रीरत्नशेखर सूरि " ॥ १२ ॥

३ एतद्ग्रन्थविरचितिसमय तत्कर्तार प्रान्त एव विनिवेदयन्ति–

पारावार कर-स्मरेषु हिमरुग्वर्षेऽतिहृषाद् ग्रथाद्
विनाना हृदयङ्गम च सुगम क्लसेदिदासगमम् " ।

येन प्रक्लृप्ता स्तुतय स्तवाश्च गाम्भीर्यभृत्र-यसदर्थसार्था ।
श्रीसिद्धसेनादिमहाकवीना कृतीर्मतीद्धा अनुचक्रिरे ता ॥
सद्युक्तिभृत्सस्कृतजल्पशक्ति सहस्रनाम्ना कथनैकशक्ति ।
तात्कालिकी नव्यकवित्वशक्तिन य विनाऽन्यत्र समीक्ष्यतेऽद्य ॥
विद्या न साऽऽस्ते निरवद्यताभृत् कला न सा चाऽस्ति वरा धरायाम् ।
यस्या न यस्याऽङ्गिगणाचितस्य बुद्धिर्विशुद्धा प्रसरीसरीति ॥
मेधाविन सन्ति पर सहस्रा अदूष्यवैदुष्यधरा धरायाम् ।
पर न यस्य प्रसरत्प्ररूपप्रमस्य विज्ञस्य तुलाभृत स्यु ॥
स वाचक सूरिपदाहमर्हन्मतोन्नतिस्फातिकर विमृश्य ।
यचोऽनुमेने सुमना महेभ्यराट्श्रीदेवराजस्य गणाधिराज ॥
अगादसौ धाम निकाममन्तश्चित्त प्रहृष्ट कृतिना गरिष्ट ।
स्त्राक् प्राहिणोत् कुङ्कुमपत्रिकाश्च कीर्त्या सम भूमितलेऽखिलेऽपि ॥
समागमन् सङ्घजनाश्च तेनाऽऽहूता प्रभूता परिपूतचित्ता ।
सदा च रूपास्तसुपर्वगर्वैर्मेस्तत्पुर स्व पुरवद् विरेजे ॥
भेर्यादिवाद्यानि जगर्जुरूजम्वलानि मङ्गल्यरवाऽतुलानि ।
सम च तै स्त्राक् सुकृतानि तानि पुराकृतानि प्रथितानि तस्य ॥
वातोर्मिनेल्लच्छुचिकेतनानि निकेतनानि व्यवहारिनेतु ।
चभासिरे तस्य गुणान्वितस्य श्रद्धोज्ज्वलानीव स्वसन्मनासि ॥
सदा च सुत्रामपुरस्य शोभा शुभा बिभर्ति स्म पुर तदुच्चे ।
पदे पदे यत्प्रमदप्रदात्री निरीक्ष्यतेऽखवसुपर्वराजि ॥
सवाङ्गचार्वाभरणाभिरामा रामा सकामा प्रददुस्तदानीम् ।
न केवल सद्धवलानि सर्वश्रोतृश्रुतीनामपि च प्रमोदम् ॥
महोत्सवेषु प्रथितेषु तेषु समन्तत सततमद्भुतेषु ।
सोत्कर्षहपण पुरात् पुराण शोकस्तदानीं निरकासि सद्य ॥
मुहूर्तवर्यस्तेऽथ रमासनाथयुगादिनाथस्य पृथूच्चचैत्ये ।
अमण्डि नन्दिर्गुरभिस्तदानीमुर्व्या च गुर्व्या स्वयश समृद्धि ॥
महामहौघे प्रसरत्यनल्पे मङ्गल्यजल्पेऽखिलनन्दिना च ।
श्रीवाचकाना वरसूरिमन्त्र प्रादात् मुदा श्रीतपगच्छनाथ ॥
सङ्घाधिपश्रीयुतदेवराज सदावदातैरवदातकीर्ति ।
उत्कर्षतो दानजल प्रवपन् प्रावृड्घनाभो ददृशे तदानीम् ॥
माणिक्यरत्ने प्रवरैश्च चारैर्विभूषणैन्यक्कृतदूषणैश्च ।
प्रचक्रिरे तेन नरेन्द्रकल्पा कल्पाङ्घ्रिपाभेन वनीपकौघा ॥
मुक्ताफलैर्निमलकान्तिकान्तासिरत्नरत्नैर्विशदाक्षतैश्च ।

वर्धापयामासुरसीमरूपा स्त्रिय श्रिय सद्ध्वनिभिर्गुरूस्तान् ॥
गर्जत्यूर्जितवर्यतूर्यनिकरे दिक्चक्रकुक्षिंभरि
ध्वाने सद्धवलध्वनो च नितरा प्रोत्सर्पति स्त्रीमुखात् ।
हूहूतुम्बुरजैत्रगायनगणैर्विस्तार्यमाणे च स-
द्गीते श्रीगुरवो विनेयसहिता श्रीधर्मशाला ययु ॥
प्राज्यपेशलखण्डिकामृदुलसन्नर्मप्रतिष्ठानिका
श्रीखण्डोज्ज्वलपट्टमुख्यसिचयैश्चञ्चत्प्रभासञ्चयै ।
रम्यश्रीयुतसोमसुन्दरमहासूरीश्वराणा व्यधात्
पूजा श्रीश्रितदेवराजमहिमा श्रीदेवराजस्तदा ॥
पक्वान्नैर्विविधै स धीरमुकुट सद्गन्धकूरोत्करै
र्दालिस्फातिततै ससौरभघृतैर्घोलामृतैश्चामितै ।
श्रीसङ्घ सकल कलङ्करहितश्रीर्जेमयामास त
त्पूजा चीरचयैर्व्यधाच्च गणनातीतै प्रतीतैर्गुणै ॥
श्रीमान् सूरिपदे पदेऽथ यशसा कारापिते श्रीगुरो
रादेशाद् मुनिसुन्दरव्रतिवरश्रीसूरिणा सयुत ।
युक्त पञ्चशतीमितैश्च शकटैरश्वद्वयैर्भूयसा
सङ्घेनाप्यनघेन तूर्णमचलत् श्रीतीर्थयात्रा प्रति ॥
भेर्याद्यूर्जितहृद्यवाद्यनिनदैर्व्योमाङ्गण गर्जयन्
रङ्गत्तुङ्गतुरङ्गमक्रमखुराघाते क्षिति कम्पयन्‌ ।
चञ्चद्घूर्णसुवर्णदण्डकलशैर्देवालयैरञ्चते
शोभा बिभ्रदत्रशुभ्रयशसा शुक्ल सृजन् क्ष्मातलम् ।
श्रीशत्रुञ्जयपर्वतेऽपि च गिरौ श्रीरैवते दैवत
श्रीनाभेयजिन निरस्तवृजिन नेमीश्वर भास्वरम् ।
नत्वा तत्र महोत्सवान् नवनवान् कृत्वा च दत्वा धन
भूरवा सघपति कृती निजगृह चागात् स सङ्घोऽनघ ॥
श्रीगच्छेन्द्रगिरा सुधारसकिरा शिष्योत्करै सयुता
गर्वाखर्वकुवादिसिन्धुरघटावित्रासपञ्चानना ।
पूर्णेन्दुप्रतिमानना घनजनाह्लादप्रकर्षप्रदा
श्रीमन्तो मुनिसुन्दराह्वगुरव क्षोणौ विहार व्यधु ॥

दशमे सर्गे च—

श्रीसोमसुन्दरयुगोत्तमसूरिपट्टे श्रीमान् रराज मुनिसुन्दरसूरिराज ।
श्रीसूरिमन्त्रवरसस्मरणैकशक्तियस्याभवद् भुवननिस्मयदानदक्षा ॥
श्रीरोहिणीति विदिते नगरे ततेतिपश्चात्कृते किल चमत्कृतहृत् पुरेदा ।

ऊरीचकार मृगयाकरणे निषेध प्रावर्तयन्निखिलनीवृति चाप्यमारिम् ॥
प्रागेव देवकुलपाटकपत्तने यो मारेरुपद्रवदल दलयाञ्चकार ।
श्रीशान्तिकृत्स्तवनतोऽवनतोत्तमाङ्गभूपालमौलिमणिघृष्टपदारविन्द ॥
श्रीमानदेवशुचिमानसमानतुङ्गसुस्थान् प्रभावकगुरून् स्मृतिमानयद् य ।
श्रीशासनाभ्युदयदप्रथितावदातैस्तैस्तैश्चमत्कृतिकरै कुमुदावदातै ' ॥

श्रीसोमचारित्रगणिगुम्फिते गुरुगुणरत्नाकरकाव्ये–

"अथ श्रीमुनिसुन्दरसूरीश्वराणा सर्वगुणसपूर्णानामपि
कियन्गुणवर्णनम्–

अध्यात्मकल्पद्रुमवरगुरुर्वावलीविचित्रात्सपतिस्तवादीन् ।
ग्रन्थान् बहून् प्रेथुरजिह्ममत्या येऽपास्तवाचस्पतिदर्पदीप्त्या ॥ ६७ ॥
श्रीसूरिमन्त्रस्मरणातिशेषात् पष्टाष्टमादेश्च तपोविशेषात् ।
प्रत्यक्षतामाययुरार्यपद्मावत्यादिदेव्य प्रमदेन येषाम् ॥ ६८ ॥
निर्माय ये शान्तिकर स्तव नव निवारिता मारिरिहाऽतिदुस्तरा ।
ध्यानात् तथा तिड्डमरेतिरञ्जसा आग्रद्गुणैर्जैनमतप्रभावकै ॥ ६९ ॥

पीयूषयूपमधुरात्मगिरा दुरन्त
मानेमुपामिह विमोहविष हरन्त ।
भव्योत्सव भुवि विहारविधिं सृजन्त
श्रीमानतुङ्गगुरुवद् महिमर्धिमन्त ॥ ७० ॥

सत्क्षुल्लभमनिभश्रुतमविदेका
ऽऽश्लोकात् समीक्ष्य मुनिसुन्दरसूरिराजा ।
स्वाश्रय्युमापुरसुमापुरनामधेय
ग्राम क्रमादनुपम तमुपागमन्ते ॥ ७१ ॥

श्रीदेवविमलगणिभिर्गुम्फिते हीरसौभाग्यमहाकाव्ये चतुर्थे सर्गे–

"पट्टश्रियाऽस्य मुनिसुन्दरसूरिशक्रे
सप्राप्तया कुवलयप्रतिबोधदक्षे ।
कान्तेव पद्मसुहृद शरदिन्दुबिम्बे
प्रीति परा व्यरचि लोचनयोजनानाम् ॥ १२४ ॥

---

१ श्रीयशोविजयजैनग्रन्थमालाया मुद्रितम् । इदनिर्माणसमयस्तु–
' आक्षेपाद् विधु वेद-वप्म वसुवार्वर्षे सुभिक्षोद्भवे "
इति ग्रन्थान्तभागे कर्तृभिरेव स्पष्ट निर्दिष्ट ।

योगिनीजनितमार्युपप्लव येन शान्तिकरसम्तनादिह ।
वपणादिव तपर्तुतप्तयो नीरवाहनिवहेन जज्ञिरे ॥ १२५ ॥
पाल्येऽपि रश्मीन् सरसीजयन्भुरिवाऽग्रधानानि वहन् महस्सम् ।
अष्टोत्तर वर्तुल्किानिनादशत स्म येवेत्ति धिया निधिय ॥ १२६ ॥
अलम्भि याम्यां दिशि येन कालीसरस्वतीद विरद बुधेभ्य ।
रवेरदीच्यामिव तत्र तेजोऽतिरिच्यते यद्गुनरत्र चित्रम्" ॥ १२७ ॥

श्रीधर्मसागरोपाध्यायग्रथिताया तपागच्छपट्टावल्या च–

"येनानेकप्रासादपद्मचक्रपट्कारकक्रियागुप्तकार्धभ्रममर्वतोभद्रमुरजसिंहासनाशोकभेरीसमवसरणसरोवराऽष्टमहाप्रातिहार्यादिदिव्यत्रिशतीवन्धतर्कप्रयोगाद्यनेकचित्राक्षरद्व्यक्षरपञ्चवर्गपरिहारायनेकस्तवमयत्रिदशतरङ्गिणीविज्ञप्तिनामधेयाष्टोत्तरशतहस्तमितो लेख श्रीगुरूणा प्रेषित । चातुर्वैद्यवैशारद्यनिधिरुपदेशरत्नाकरप्रमुखग्रन्थकारक । स्तम्भतीर्थे दफरखानेन वादिगोकुलषण्ढ इति भणित ।दक्षिणस्या कालीसरस्वती इति प्राप्तविरुद । अष्टवर्षगणनायकत्वानन्तर वर्षत्रिक युगप्रधानपद युदयीति जनैरुक्त । अष्टोत्तरशतवत्तुलिकानादोपलक्षक । वाल्येऽपि सहस्राभिधानधारक । सन्तिकरमिति समहिमस्तवनकरणेन योगिनीकृतमार्युपद्रवनिवारक । चतुर्विंशतिवार विधिना सूरिमन्त्राराधक । तेष्वपि चतुर्दशवार यदुपदेशत स्वस्वदेशेषु चम्पकराजदेपाधारादिराजभिरमारि प्रवर्तिता । सीरोहीदिशि सहस्रमल्लराजेनाप्यमारिपरिवर्तने कृते सति येन तिड्डकोपद्रवो निवारित' ।

उक्तसूरीणा जन्म-दीक्षादिसमयोऽपि श्रीमद्धर्मसागरोपाध्यायैर्निजे तपागच्छपट्टावलीग्रन्थ एवमुदटङ्कि–

"श्रीमुनिसुन्दरसूरेर्वि० पट्त्रिंशदधिके चतुर्दशशत (१४३६) वर्षे जन्म । त्रिचत्वारिंशदधिके (१४४३) व्रतम् । पट्पष्ट्यधिके (१४६६) वाचकपदम् । अष्टसप्तत्यधिके (१४७८) द्वात्रिंशत्सहस्र (३२०००) टङ्कव्ययेन वृद्धनगरीयस० देवराजेन सूरिपद कारितम् । त्र्युत्तरपञ्चदशशत (१५०३) वर्षे का० शु० प्रतिपद्दिने स्वर्गभाक्' ।

एतेनैतेषा सूरिवर्याणा सत्तासमयो विक्रमात् पञ्चदशशताब्दीरूप इति स्पष्ट विनिश्चीयते । सवदन्ति चैतत् स्वय सूरयोऽपि तत्र तत्र स्वीयग्रन्थविरचनाकालमुपनिबध्नन्त - तथाहि– अत्रैव (गुर्वावल्याम्)–

रस रस मनुमितवर्षे मुनिसुन्दरसूरिणा कृता पूर्वम् ।

मध्यस्थैरवधार्यो गुर्वावलीय जयश्रीदा ॥ ४१३ ॥

मित्रचतुष्ककथायामपि च–

"वेदाष्टमनुमितेऽब्दे मुनिसुन्दरसूरिभि सुगुरुवृत्तम् ।
भव्यानुग्रहहेतो श्रेय प्राप्त्यै व्यधायीयम्" ॥ १ ॥

एभि पूज्यपादैरन्येऽपि विद्वत्तापरिपूर्णा बह्वो ग्रन्था जग्रन्थिरे, तन्नैतावन्तस्त्विदानीमप्युपलभ्यन्ते–

१ त्रैविद्यगोष्ठी ।	२ अध्यात्मकल्पद्रुम ।
३ उपदेशरत्नाकर सटीक ।	४ जयानन्दचरित्रम् ।
५ मित्रचतुष्ककथा ।	६ चतुर्विंशतिजिनस्तोत्रम् ।
७ जिनस्तोत्ररत्नकोष ।	८ शान्तिकरस्तोत्रम् ।

इय च द्वितीयावृत्ति प्रथमावृत्ते, शास्त्रविशारदजैनाचार्यश्रीविजयधर्मसूरीश्वराणामेकस्या प्राचीनाया अतिशुद्धाया हस्तलिखितप्रतेश्चावलम्बनेन सम्यक् सशोध्य मुद्रिता, तथापि 'मनुष्यसहभूर्भ्रान्तिर्दुर्निवारा' इति या काचित् स्खलनाऽत्र सजाता भवेत् ता कृपा विधाय धीधना परिशोधयन्तु–

इति प्रार्थयन्ते–

यशोविजयजैनग्रन्थमालाव्यवस्थापकाः ।



अर्हम्

श्रीविजयधर्मगुरुभ्यो नमः ।

श्रीमुनिसुन्दरसूरिविरचिता

गुर्वावली ।

जयश्रियं रातु जिनेन्द्रचन्द्रमाः स वर्द्धमानप्रभुरद्भुता सताम् ।
निजाऽभिधानाऽनुगुणास्तनोति यः स्तुतक्रमः प्रार्थितसौख्यसम्पदः ॥१॥
पदारविन्दं सकलेष्टसाधकं प्रणम्य तस्यैव जगत्प्रभोर्मुदा ।
तदीयसन्तानकियद्गुरुक्रमस्तवेन कुर्वे स्ववशां शिवश्रियं ॥ २ ॥
शिवानि तस्याऽऽदिमशिष्यनायकस्तनोतु सङ्घाय स गौतमो गुरुः ।
गणाधिपरत्यातिधरोऽपि शङ्करो बभूव लोके पुरुषोत्तमश्च यः ॥ ३ ॥
जाते स्म वीरजिनेन वादे विभावयामो जयमेव तस्य ।
अगोत्रजोऽप्येष यदस्य कोशं रत्नत्रयाढ्यं स्ववशीचकार ॥ ४ ॥
क्षमाधरेन्द्रस्तनुतां स पञ्चमः श्रीमान् सुधर्मा २ गणभृत् सुरश्रियम् ।
विभाति गङ्गेव यदुत्थसन्ततिः पुरः पुरो विस्तृतिभाक्[1] स्वपाविनी॥५॥
शिष्योऽस्य जम्बू ३ र्ददतां शिवं सतामपश्चिमः केवलसम्पदः पतिः ।
न्ययुङ्क्त यः पुण्यवसूनि रक्षितुं प्रभुर्विवेकी परिमोषिणोऽप्यहो ॥६॥
आरक्षको वीरविभोर्न जम्बूसमोऽभवत् पञ्चशतानि चौरान् ।
चक्रे स्म यश्चरणे नियम्य शिवाध्वरक्षैकरतान् मुमुक्षून् ॥ ७ ॥
प्राव्राजीद् यो भगवान् परिहृत्य द्रविणकोटिनवनवतिम् ।
सञ्जनितजनकजननीजायाचौरादिसम्बोधः ॥ ८ ॥
प्रभुः स जीयात् प्रभवो ४ महामतिर्जम्बूगुरोः कोशहरः सुचौरराट् ।
यो रत्नकोटीः परिमुच्य गेहगा रत्नत्रयं मानसभूम्यमप्यहात् ॥ ९ ॥

---

1 विस्तर इति च पाठः ।

शय्यम्भव५स्तत्पदमण्डनं सतां तनोतु तातो मनकस्य सम्पदः ।
अजीगमद् यो जिनराजदर्शनं सुदर्शनं मुक्तिरमानिदर्शनम् ॥ १० ॥
सूरिर्यशोभद्र६इति प्रसिद्धः शिष्यस्तदीयः स ददातु भद्रम् ।
गजाऽब्धिचन्द्र१४८प्रमिते गुरुर्यो बभूव वर्षे जिनमोक्षकालात् ॥११॥
सम्भूतविजयनामा ७ तस्य विनेयस्तनोतु शं प्रथमः ।
यत्पदपद्मोपान्ते प्रव्रजितः स्थूलभद्रगुरुः ॥ १२ ॥
अपश्चिमः पूर्वभृतां द्वितीयः श्रीभद्रबाहुश्च ७ गुरुः शिवाय ।
कृत्वोपसर्गादिहरस्तवं यो ररक्ष सङ्घं धरणार्चिताङ्घ्रिः ॥ १३ ॥
निर्यूढसिद्धान्तपयोधिराप स्वर् यश्च वीरात् रसनगेन्दुवर्षे १७० ।
तयोर्विनेयः कृतविश्वभद्रः श्रीस्थूलभद्रश्च ८ ददातु शर्म ॥ १४ ॥
स्त्रीसङ्गवह्नावपि यस्य शीलद्रुमोऽभवत् पल्लवपेशलश्रीः ।
सूत्राच्च पूर्वाणि चतुर्दशाऽपि बभार यो दर्शितलब्धिलीलः ॥१५॥
(विशेषकम्)

तिथिद्विसङ्ख्ये २१५ त्रिदिवं गतस्य तस्याऽब्दके वीरजिनेन्द्रमुक्तेः ।
महागिरिः ९ स्तत्प्रथमो विनेयः श्रियेऽभवद् यो जिनकल्पिकल्पः ॥१६॥
जीयात् सुहस्ती९ च गुरुर्द्वितीयो योऽबूबुधत् सम्प्रतिभूविभुं तम् ।
अचीकरद् यो जिनसद्मरम्यां पृथ्वीं त्रिखण्डाधिपतिः सुदाता॥१७॥
स गुरुर्विधुनिधिपाणिप्रमिते २९१ वीराद् गतोऽब्दके स्वर्गम् ।
सुस्थितसुप्रतिबुद्धौ कोटिककाकन्दिकौ शिष्यौ १० ॥ १८ ॥
तस्याऽभूतां चोभौ कोटिकनामाऽभवच्च तद्गच्छः ।
कोट्यंशः श्रीवज्रं यावदभूत् सूरिमन्त्रो यत् ॥ १९ ॥
तत्रेन्द्रदिन्नसूरिः ११श्रीदिन्न१२श्चाभवत् पदे तस्य ।
सिंहगिरि१३स्तस्यापि हि वज्रस्वामी१४ च तच्छिष्यः ॥२०॥
या प्रज्ञा यच्च सौभाग्यं यः प्रभावश्च या मतिः ।
श्रीमद्वज्रगुरावासंस्तानि नाऽन्यत्र विष्टपे ॥ २१ ॥

---

१ 'कोटीश-' इत्यपि । २ 'प्रभा' इति च ।

नभोगविद्याकृतसद्वरक्ष स वज्रशाखाप्रभवस्य मूलम्।
ददातु भद्रं दशपूर्व्यधीशो बाल्येऽपि जातिस्मृतिमान् सुराऽर्च्यः ॥२२॥
स्वर्वेददन्तीपुमिते५८४स वर्षे यातो जिनात् प्रेष्य निजं विनेयम्।
सोपारके श्रीमति वज्रसेनं तदा चतुर्बन्धुविबोधहेतोः ॥ २३ ॥
श्रीवज्रसेना१५च्च ततो बभूवुः कुलानि चत्वारि सुविस्तृतानि।
नागेन्द्रचान्द्रे अथ नैर्वृतं च वैद्याधरं वादिजसूरिनाम्ना ॥ २४ ॥
विचित्रशाखाकुलगच्छमूलं नैके बभूवुर्गुरवश्च तेषु।
प्रणम्य तांश्चान्द्रकुलेऽथ सूरीन् स्तवीमि कांश्चित् क्रमतो गणेन्द्रान् ॥
नरर्तुवर्षेऽथ६२० जिनाद् दिवं स श्रीवज्रसेनोऽधिगतः श्रियेऽस्तु।
श्रीचन्द्रसूरिः १६ श्च पदे तदीयेऽभवद् गुरुश्चन्द्रकुलस्य मूलम् ॥२६॥
एवं क्रमेण गुरवः प्रोक्ताः क्वचन क्रमान्तरेणापि।
भव्यानां भवभीतिं हरन्तु तन्वन्तु च श्रेयः ॥२७॥
अथो गुरुश्चन्द्रकुलेन्दुदेवकुलादिवासोदितनिर्ममत्वः।
सामन्तभद्र १७श्रुतदिष्टशुद्धतपस्क्रियः पूर्वगतश्रुतोऽभूत् ॥ २८॥
वृद्धस्ततोऽभूत् किल देवसूरिः १८ शरच्छते विक्रमतः सपादे १२५।
कोरण्टके यो विधिना प्रतिष्ठां शश्वोर्व्यधाद् नाहडमन्त्रिचैत्ये ॥२९॥
प्रद्योतनः सूरि१९रभूत् पदेऽस्य ततोऽपि चासीद् गुरुमानदेवः २०।
यस्यांसयोर्गी कमले समीक्ष्य साक्षात्प्रतिष्ठासमये पदस्य ॥ ३० ॥
भ्रंशोऽस्य भावीति विचारणातो विखिन्नचित्तं गुरुमाकलय्य।
तत्याज यो भक्तकुलाप्तभिक्षामाजीवितान्तं विकृतीश्च सर्वाः ॥ ३१ ॥
(युग्मम्)

पद्मा जया च विजयामपराजिता च
साक्षाद्यदङ्घ्रिसमुपास्तिपरा निरीक्ष्य।
नारीवृतोऽयमिति निर्मितदुर्विकल्पं
कश्चिद् नरं लघुविमुग्धमशिक्षयत्ताः ॥ ३२ ॥
वर्षासु नड्डूलपुरस्थितोऽपि शाकम्भरीनाम्नि पुरे प्रभूताम्।
सदागतश्राद्धगणाऽर्थनातः शान्तिस्तवाद् मारिमपाहरद् यः ॥ ३३ ॥

य सयमाढ्यमुनिपञ्चशतीगणेन्द्र
सर्वातिशायिमहिमा गुणरत्नवार्द्धि ।
निन्ये जिनेश्वरमत परमा प्रतिष्ठा
श्लाघ्य स कस्य न गुरु खलु मानदेव २० ॥३४॥
आसीत् ततो दैवतसिद्धिरुद्ध श्रीमानतुङ्गोऽथ गुरु २१ प्रसिद्ध ।
भक्तामराद् बाणमयूरविद्याचमत्कृत भूपमनोधयद् य ॥ ३५ ॥
भयहरत फणिराज यश्चाकार्षीद् वशम्वद भगवान् ।
भक्तिभरेत्यादिनमस्कारस्तवदव्ययहुसिद्धि ॥ ३६ ॥
जज्ञे चैत्ये प्रतिष्ठाकृन्नेमेर्नागपुरे नृपात् ।
त्रिभिर्वर्षशतै ३००किञ्चिदधिकैर्वीरसूरिराट् २२ ॥ ३७ ॥
क्रमाद् बभूवुर्जयदेव २३ देवानन्दौ २४ गुरू विक्रमसुरिराट् २५ च ।
नरादिसिंह२६श्च गुरुर्नरादिसिंहे पुरे बोधितहिंस्रयक्ष ॥ ३८ ॥
खोमाणभूभृत्कुलजस्ततोऽभूत् समुद्रसूरि २७ स्ववश गुरुर्य ।
चकार नागह्रदपार्श्वतीर्थे विद्याम्बुधिर्दिग्वसनान् विजित्य ॥ ३९ ॥
अभूद् गुरु श्रीहरिभद्रमित्र श्रीमानदेव पुनरेव सूरि २८ ।
यो मान्यतो विस्मृतसूरिमन्त्र लेभेऽम्बिकास्यात् तपसोज्जयन्ते ॥४०॥
जज्ञे श्रीविबुधप्रभोर्गुरु २९ रद पट्टे च विद्यानिधि
विश्वानन्दकरो गुणैरथ जयानन्द ३० स्तत सूरिराट् ।
नड्डूलाह्वपुरे प्रतिष्ठितवरश्रीनेमिचैत्यस्ततो
ऽप्यासीद् वर्षशतै रविप्रभगुरु ३१श्रीविक्रमात् सप्तभि ७०० ॥४१॥
अजनि रजनिजानिर्नागरब्राह्मणाना
विपुलकुलपयोधौ श्रीयशोदेवसूरि ३२ ।
प्रवरचरणचारी भारतीकण्ठनिष्का
भरणविरुदधारी शासनोद्द्योतकारी ॥ ४२ ॥
प्रद्युम्नसूरिश्च ततो बभूव प्रद्युम्नदपानलवारिवाह ।
प्रणीतसद्युक्त्युपधानवान्यग्रन्थश्च तस्मादपि मानदेव ॥ ४३ ॥
(केचिदिद सूरिद्वयमिह न वदन्ति)

सत प्रसिद्धोऽजनि चित्रकूटे स हेमसिद्धिर्विमलेन्दुसूरि ३३ ।
अपूजयद् य विषमेऽपि वादे सद्यो जिते गोपगिरेर्नरेन्द्र ॥ ४४ ॥
तत्पट्टभूपाकृदभूद् मुनीना त्रिभि शतै सेव्यपद सदाऽपि ।
उद्द्योतन सूरि ३४ रवग्रहीनविधानदीविश्रमसिन्धुनाथ ॥ ४५ ॥
समस्त्यथो शैलकुलावचूल श्रीअर्बुदस्तीर्थपवित्रितात्मा ।
नानापुरग्रामतटाकवापीधुनीवनभ्राजिततुङ्गमौलि ॥ ४६ ॥
कथ भवेद् नो हिमधामभूभृतस्तनूभुव क्षोणिधरेषु राजता ।
नीचैर्लुठद्भि किल यस्य सर्वत पादा निषेव्या विविधै क्षमाधरै ॥४७॥
यन्मूर्ध्नि गोपीगणकेलिगीतश्रीमद्युगादीशगुणामृतानाम् ।
ग्रहा प्रयान्तश्चिरपानलोला सर्वेऽपि वाञ्छन्ति शनैश्चरत्वम् ॥४८॥
यदुच्चशृङ्गेषु मृगैश्चरद्भिर्मिलन्विधोरङ्कमृग प्रयात ।
हयैर्हयाश्चार्करथस्य युक्ता स्वजातिजाऽऽतिथ्यसुख लभन्ते ॥ ४९ ॥
यदुच्चमौलिस्थितकाननेषु तमीषु सर्वासु विभान्ति वृक्षा ।
शाखागणान्तर्गततारकौघा इवाऽखिलर्तूद्गतपुष्पगुच्छा ॥ ५० ॥
विभाति नानाविधनन्दनाश्रितो यो भद्रशालावलिभिस्तथाऽऽचित ।
परिस्फुरन्निष्प्रमपाण्डुकम्बलो बिभ्रत्सुमेरोरतिशायिनीं श्रियम् ॥ ५१ ॥
यन्मौलिमौलि प्रभुरादिमोऽर्हता चकास्ति नागेन्द्रसुरै प्रतिष्ठित ।
उच्चै पद यान्ति निनसयाऽपि मे पराङ्मुखाश्चाध इतीव दर्शयन् ॥५२॥
चतुर्नवत्याऽभ्यधिकै शरच्छतै श्रीविक्रमार्काद् नवभि स सूरिराट् ।
पूर्वावनीतो विहरन्नथागमद् यात्राकृते तस्य गिरेरुपत्यकाम् ॥ ५३ ॥
टेलीखेटकसीमसस्थितवटस्याध पृथोस्तत्र स
प्राप्त श्रेष्ठतम मुहूर्तमतुल ज्ञात्वा वदाऽतिष्ठिपत् ।
सूरीन् सौवकुलोदयाय भगवानष्टौ जगुस्त्वेकक
केचिद् वृद्धगणोऽभवद्वटगणाभिख्यस्तदादि९९४त्वऽयम् ॥५४॥
न्यग्रोधगच्छेऽथ बभूव तस्मिन् श्रीसर्वदेव ३५प्रथमो मुनीन्द्र ।
श्रीसूरिमन्त्रातिशयाद्धधारी विश्वोपकारी गणिसपदाढ्य ॥ ५५ ॥
चारित्रशुद्धिं विधिवज्जिनागमाद् विधाय भव्यानभित प्रबोधयन् ।

चकार जैनेश्वरशासनोन्नतिं य शिष्यलब्ध्याऽभिनवोऽनु गौतम ॥५६॥
नृपाद् दशाग्रे शरदा सहस्रे १०१० यो रामसैन्याह्वपुरे चकार।
नाभेयचैत्येऽष्टमतीर्थराजबिम्बप्रतिष्ठा विधिवत् सदर्च्यं ॥ ५७ ॥
चन्द्रावतीभूपतिनेत्रकल्प श्रीकुङ्कुण मन्त्रिणमुच्चऋद्धिम्।
निर्मापितोत्तुङ्गविशालचैत्य योऽदीक्षयत् शुद्धगिरा प्रबोध्य ॥५८॥
एकोनविंश प्रभुवर्धमानात् श्रीचन्द्रसूरि १९ गणनायकोऽभूत्।
बभूव तस्मादनु चैकविंश सूरीश्वरोऽय किल सर्वदेव ४०॥५९॥

श्रीप्रद्युम्नसूरिं सदुपधानग्रन्थकारकश्रीमानदेवसूरिं केचित् न वदन्ति तन्मते, एकोनविंश प्रभु०

एकोनविंशश्च ततोऽपि जज्ञे सूरीश्वरोऽय किल सर्वदेव ३८इति पाठ ।

श्रीसम्भूतविजयसूरि श्रीभद्रबाहुसूरि १ श्रीआर्यमहागिरिसूरि श्रीसुहस्तिसूरि २ श्रीसुस्थितसूरि श्रीसुप्रतिबुद्धसूरि ३ रूपयुगलत्रये एकैकस्यैव सन्तानप्रवर्तकपट्टभृत सूरेर्गणने–

श्रीवर्द्धमानादिह षोडशोऽभूत् श्रीचन्द्रसूरि खलु गच्छनेता।
एकोनविंशश्च ततोऽपि जज्ञे सूरीश्वरोऽय किल सर्वदेव ३५॥

इति पाठ ।

अत्रैव श्रीप्रद्युम्नसूरिसदुपधानग्रन्थकृश्रीमानदेवसूरिगणने च–

श्रीवर्द्धमानादिह षोडशोऽभूत् श्रीचन्द्रसूरि १६किल गच्छनेता।
बभूव तस्मादनु चैकविंश सूरीश्वरोऽय किल सर्वदेव ३७॥५९॥

इति वा पाठ ।

अथ चात्र गण्यते, विशेष तु विशेषज्ञा विदन्ति ।

गच्छश्च तस्य बहुसूरिमुनीश्वराढ्य-
राढ्यत्वतो भुवि बुधौ क्रमत प्रसिद्धिम्।
विज्ञैर्बृहद्गण इति स्तुतिमाप्यमान
सर्वैर्बृहत्तरतया चरितैर्गुणैश्च ॥ ६० ॥

शिष्यस्तत्र बभूव सद्गुणनिधि श्रीसर्वदेवप्रभो

' ग्रतो ' इति च ।

रूपश्रीरिति भूपदत्तविरुदः श्रीदेवसूरिः ३८प्रभुः।
जज्ञेऽस्मान्महिमोदधिः पुनरपि श्रीसर्वदेवो ३९गुरु-
स्तस्माद् दिग्द्विरदोपमाः समभवन्नष्टौ च सूरीश्वराः ॥ ६१ ॥
आद्यो यशोभद्रगुरुर्वितन्द्रः ४०सूरिर्द्वितीयः किल नेमिचन्द्रः ४०।
ताभ्यामभूत् श्रीमुनिचन्द्रसूरिः ४१ स्वशेमुषीतर्जितनाकिसूरिः ॥६२॥
उक्तं च–
"गुरुबन्धुविनयचन्द्राध्यापकशिष्यः स नेमिचन्द्रगुरुः।
यं गणनाथमकार्षीत् स जयति मुनिचन्द्रसूरिगुरुः" इति ॥६३॥
यशोभद्रं च सम्प्राप्तो यशोभद्रगणाधिपः।
चिन्तामणिमिव प्राप्य यं शिष्यं भुवनोत्तमम् ॥ ६४ ॥
श्रीविनयचन्द्रवाचकविन्ध्यगिरेस्ते जयन्तु किल पादाः।
भद्रगजकलभलीलां श्रीमुनिचन्द्रो दधौ येषु ॥ ६५ ॥
सौवीरपायीति तदेकवारिपानाद् विधिज्ञो विरुदं बभार।
जिनागमाम्भोनिधिधौतबुद्धिर्यः शुद्धचारित्रिषु लब्धरेखः ॥ ६६ ॥
सविग्नमौलिर्विकृतीः समस्तास्तत्याज देहेऽप्यममः सदा यः।
विद्वद्विनेयालिधृतप्रभावः प्रभागुणौघैः किल गौतमाभः ॥ ६७ ॥
हरिभद्रसूरिरचिताः श्रीमदनेकान्तजयपताकाद्याः।
ग्रन्थनगा विबुधानामप्यधुना दुर्गमा येऽत्र ॥ ६८ ॥
सत्पञ्जिकादिपद्या विरचनया भगवता कृता येन।
मन्दधियामपि सुगमास्ते सर्वे विश्वहितबुद्ध्या ॥ ६९ ॥
षट्तर्कीपरितर्ककेलिरसिको यः शैववादीश्वरं
प्रज्ञाऽघः कृतवाक्पतिं नृपसभे जित्वोमहेत्वाशुगं।
प्रत्यक्षं विदुषां चकार विजयश्रीभाजनं शासनं
वन्द्योऽसौ मुनिचन्द्रसूरिसुगुरुः केषां न मेधाजुषाम् ॥७०॥
आनन्दसूरिप्रमुखा मुनीश्वराः श्लाघ्या न केषामिह तस्य बन्धवः।
ये दीक्षिताः श्रीमुनिचन्द्रसूरिणा प्रतिष्ठिताः सूरिपदे च शिक्षिताः ॥७१॥
अष्टहयेशमिते ११७८ ऽब्दे विक्रमकालाद् दिवं गतो भगवान्।

श्रीमुनिचन्द्रमुनीन्द्रो ददातु भद्राणि सङ्घाय ॥ ७२ ॥
तस्मादभूदजितदेवगुरु ४२ र्गरीयान्
प्राच्यस्तप श्रुतनिधिर्जलधिर्गुणानाम् ।
श्रीदेवसूरिरपरश्च जगत्प्रसिद्धो
वादीश्वरोऽस्तगुणचन्द्रमदोऽपि बाल्ये ॥ ७३ ॥
येनार्दितश्चतुरशीतिसुवादिलीला
लब्धोल्लसज्जयरमामदकेलिशाली ।
वादाहवे कुमुदचन्द्रदिगम्बरेन्द्र
श्रीसिद्धभूमिपतिससदि पत्तनेऽस्मिन् ॥ ७४ ॥
स्याद्वादरत्नाकरतर्कवेधा मुदे स केषा नहि देवसूरि ।
यतश्चतुर्विंशतिसूरिशाख यस्यैव नाम्ना विदित बभूव ॥ ७५ ॥
वेदमुनीशमितेऽब्दे ११७४ देवगुरुर्जगदनुत्तरोऽभ्युदित ।
श्रीमुनिचन्द्रगुरोरिति शिष्या बहवोऽभवन् विदिता ॥ ७६ ॥
तेष्वादिमाद् विजयसिंहगुरु ४३र्बभासे
विद्यातपोभिरभित प्रथमोऽथ तस्मात् ।
सोमप्रभो ४४मुनिपतिर्विदित शतार्थी-
त्यासीद् गुणी च मणिरत्नगुरुर्द्वितीय ॥ ७७ ॥
प्रज्ञापराभूतसुपर्वसूरि श्रीसर्वदेवात् स किलाष्टमोऽभूत् ।
मुद भदन्ता ! ददता तदेव बृहद्गणस्य प्रभव क्रमेण ॥ ७८ ॥
इति श्रुत सच्चरणश्रिय पद न दीनताभाक् पुरुषोत्तमालय ।
अमेयभास्वद्गुणरत्नसङ्गतो बृहद्गणो वारिधिवद् बभूव स ॥ ७९ ॥
अभूत् तदुल्लासनलालसोदयो विनेयवृत्तिर्मणिरत्नसद्गुरो ।
गवा विलासैरमृत निदर्शयन् श्रीमान् जगच्चन्द्रगणेन्द्रचन्द्रमा ॥ ८० ॥
स सौम्यमूर्ति सकलागमाना सूत्रेष्वधीती परिनिश्चितार्थ ।
सविम्रमौलिर्दधते स्म सूरेर्गुणान् समग्रान् गणिसम्पदश्च ॥ ८१ ॥
अथ कलिघनदुर्दिनाववारे प्रसरदसज्जडसञ्चये समन्तात् ।
प्रतिहतजिनराजभानुतेजोमहिमभरेऽनवबोध्य मुक्तिमार्गे ॥ ८२ ॥

निजगणसरणौ प्रमादपङ्के चरणरथ प्रविलोक्य गाढमग्नम् ।
गुरुरयमसमस्तमुद्दिधीर्पुर्वृपभ इवाऽपरमीक्षते सहायम् ॥ ८३ ॥
(युग्मम्)

अथ चैत्रपुरे वीरप्रतिष्ठाकृद् धनेश्वर ।
चन्द्रगच्छेऽभवत् सूरिस्तस्माद् चैत्रगणोऽभवत् ॥ ८४ ॥
कालाद् भुवनचन्द्राह्वस्तत्र जज्ञे गुरुर्गुणी ।
शुद्धसयमधीस्तस्माद् देवभद्रश्च वाचक ॥ ८५ ॥
सवेगरङ्गाऽम्बुधिधौतबुद्धिं जिनागमात् क्लृप्तचरित्रशुद्धिम् ।
विधीयमानाऽऽर्हतधर्मवृद्धिं शुद्धैर्गुणै प्राप्तजगत्प्रसिद्धिम् ॥ ८६ ॥
अधीतिन सारजिनागमाना सूत्रेषु चार्ऽर्थेषु च वेदिन च ।
आम्नातिन साधुविशुद्धसामाचार्यां प्रवृत्त च यथावदस्याम् ॥८७॥
श्रीदेवभद्राभिधवाचकेन्द्र त श्रीजगच्चन्द्रगुरु प्रबुद्ध ।
अथोपसम्पद्विधिना प्रपद्य स तद्द्वितीयो धुरमस्य दध्रे ॥ ८८ ॥
(विशेपकम्)

समुद्धृत सोऽथ वृपोत्तमाभ्या ताभ्यामभूत् सर्वधुरीणकाभ्याम् ।
स्वारूढनिस्सङ्कल्यमुमुक्षुमोक्षपुरेन्दिराप्रापणशक्तिशाली ॥ ८९ ॥
एव रामगुण स लक्ष्मणनत शुद्धक्रिया स्वप्रिया
प्रौढोद्यत्कलिनाऽरिणा * वनभुव किञ्चिद् प्रमादाद् हृताम् ।
तीर्त्वा मोहमहाम्बुधिं रिपुमिम जित्वाऽधिलङ्क श्रय-
न्नानिन्ये स्वगणालये किल जगच्चन्द्रो गणेन्द्रस्तदा ॥ ९० ॥
कलौ युगान्तोपमितेऽवतीर्णे प्रमादपङ्काकुलमोहवार्द्धे ।
तथाऽऽर्हत शासनमुद्दधार स भूतल त्वादिमहावराह ॥ ९१ ॥
गुरुर्ममत्व न कदापि भेजे ग्रामे कुले वा नगरे च देशे ।
शरीरशय्योपधिषु प्रमाद स दूरयन् गा विजहार चाऽथ ॥ ९२ ॥
तुलारोहेऽत्र बोभोति नीचत्व भास्वतोऽपि हि ।
इतीव जगति त्रैधे स तुलातिक्रम व्यधात् ॥ ९३ ॥

---

* पक्षेऽवनभुव इति बोद्धव्यम् ।

समानपदयोगेऽपि तत्प्रभा नाऽऽपुरन्यके ।
मेघयाने समानेऽपि भास्वानुद्योऽमितोऽन्यथा ॥ ९४ ॥
यावज्जीवितमाचामाम्लतपोऽभिग्रही व्यधात् तानि ।
द्वादशवर्षाण्यङ्केऽप्यममोऽसौ श्लाघ्यधीर्भगवान् ॥ ९५ ॥
तदादिवाणद्विपभानुवर्षे १२८५ श्रीविक्रमात् प्राप तदीयगच्छ ।
बृहद्गणाह्वोऽपि तपेतिनाम श्रीवस्तुपालादिभिरर्च्यमान ॥ ९६ ॥
वीराच्छरेष्वश्वधरामितेऽब्दे १७५५ श्रीचन्द्रगच्छस्य ततो बभूव ।
तादृक्तपस्कर्मत एव तस्य गुरोस्तपानाम जगत्प्रसिद्धम् ॥ ९७ ॥
श्रीचन्द्रगच्छोऽथ बृहद्गणश्च तपागणश्चेत्यधुना स वाच्य ।
चान्द्र कुल कोटिकनाम्नि गच्छे वाज्री च शाखेति पुरा प्रसिद्धि ॥९८॥

गण प्रमादो न न जाड्यमेषणा-
दोषा न तस्मिन् गणनायकेऽवति ।
न वादिनो वा तमिहोपदुद्रुवु
सुरक्षक क्षेत्रमिवाण्डजव्रजा ॥ ९९ ॥
कलिद्विपा भग्नपदस्थितिस्त्रसन्
परासुतासन्नदशोऽपि त गणम् ।
दुर्गं नु लब्धाऽस्य विभो समाश्रया
च्चारित्रधर्म पुनरुज्जिजीव स ॥ १०० ॥

श्रीदेवेन्द्रमुनीन्द्रो गच्छे विजयेन्दुनामकश्चापि ।
श्रीदेवभद्रवाचकमुख्या भूषाकृतस्तस्य ॥ १०१ ॥
चारित्रोद्धरणसखेऽभ्यधिक श्रीदेवभद्रगणिराजे ।
बहुमान वहमानो गुरुवद्गणना चकारैष ॥ १०२ ॥
देवभद्रगणीन्द्रोऽपि संविग्न सपरिच्छद ।
गणेन्द्र श्रीजगच्चन्द्रमेव भेजे गुरु मुदा ॥ १०३ ॥
जात्यज्ञानतपस्तेजा हीरवत् स गुरुर्व्यभात् ।
तेन हीरजगच्चन्द्रसूरिरित्यभवत् श्रुत ॥ १०४ ॥

विशेषश्चैव श्रूयते—

ऐन्द्या गिरो भवनग स्वाधियाऽधिगम्य
सारस्वत किमपि यन्त्रमगम्यमन्यै ।
राज्ञा प्रसादवशगो नृपते सभाया-
माघाटनामनि पुरे चतुरङ्गवादे ॥ १०५ ॥
द्वात्रिंशत विकटदिकपटवादिराजान्
द्राग् सार्ववैद्यविदुरानजयत् क्रमात् स ।
भग्नो न हीर इव कैश्चिदिति प्रसिद्ध
भूपात् तदाऽऽप विरुद किल हीरलेति ॥ १०६ ॥
(युग्मम्)

तेन स्वस्य पदे न्यस्तौ देवेन्द्रविजयेन्दुकौ ।
सूरीन्द्रौ शासने भातौ जम्बूद्वीपे रवी इव ॥ १०७ ॥

शिष्येऽन्यदा सर्वधुरीणवृत्तौ देवेन्द्रसूरौ स गणस्य भारम् ।
विन्यस्य विश्वस्य दृशाविवेन्द्र स्य शर्म भेजेऽथ शिवाय योऽस्तु ॥१०८॥

अथो जगच्चन्द्रगुरीन्द्रपट्टभृत् श्रीमान् स देवेन्द्रगुरु ४६ शमाम्बुधि ।
नाम्ना गुणैरप्यभवद् गुरो समो महाप्रभाभू शिवभूतिदायक ॥१०९॥

स दिद्युते बालसुधाकरप्रभ प्रभुर्भवाध कृतिकर्मनिर्मितौ ।
सदर्चनीयो विबुधालितुष्टिकृद् निरञ्जनैकोचितपुण्यसत्फल ॥ ११० ॥

समभविशातपसा प्रणेतृताप्रणीतसन्मानसविस्मयाऽद्वय ।
स जगसेऽन्याखिलसूरिमण्डलीमहांसि मानन्महिमैककान्तिभि ॥१११॥

सोऽभूद् गुरु कोऽपि नव कविस्तुतो
मित्रारमाध्यस्थ्यधरो बुधप्रिय ।
सत्त्वोक्तिभिर्नास्तिकदर्शन क्षिपन्
शिवङ्करो मार्गयुतोऽपि देहिनाम् ॥ ११२ ॥

किं सर्वागमदुग्धवारिधिभवा स्फारा लहर्यो ह्यमू
किं मोहादिविषोर्मिमूर्च्छितजगज्जीवातवोऽन्या सुधा ।
किं वा शासनसौधभासनचणा दीप्रा प्रदीपश्रियो
भावध्वान्तभिद सतामिति भाती तेऽगुरुसादीया गिर ॥ ११३ ॥

श्रीस्तम्भतीर्थकुमरप्रासादे सर्ववेदनिर्णेतु ।
व्याख्यानेऽस्याऽष्टादशशतानि मुखपोतिका आसन् ॥ ११४ ॥
वाचकपद द्विधापि च दधति सुघोपाढ्यहेमकलशगणौ ।
सभ्येषु वस्तुपालादिषु नौवित्तद्विजादिषु च ॥ ११५ ॥
षड्दर्शनिसाधारणबोधकृतस्तस्य सद्गुरोर्वाच
सौभाग्यमहिमभार तदाऽभजन् कश्चनाऽमेयम् ॥ ११६ ॥
सारवृत्तिदशा कर्मग्रन्थदीपास्तमोहरा ।
तस्य प्रवचनावासे भान्ति प्रेक्षार्थदर्शका ॥ ११७ ॥
नानास्तवनप्रकरणरत्नानि समुद्धृतानि समयाब्धे ।
पुरुषोत्तमेन तेनाऽलङ्कृतये शासनस्यासन् ॥ ११८ ॥
पञ्चाशिकासिद्धविचारवाच्या भाष्याणि वृत्त च सुदर्शनाया ।
उपासकाना दिनकृत्यसूत्रवृत्ती च टीकाऽपि च धर्मरत्ने ॥ ११९ ॥
देवेन्द्राङ्का श्राद्धयामोघभङ्गिग्रन्थाद्याऽन्याप्यस्त्यनेकाऽस्य सृष्टि ।
एव नानाग्रन्थसोपानपङ्क्त्या स्वारोह तन्मुक्तिसौधं व्यधात् स ॥१२०॥

(युग्मम्)

योऽभूत् तदीयोऽथ लघु सतीर्थ्यस्तदाऽऽग्रहादाऽऽप्तपदप्रतिष्ठ ।
सूरि सुविद्वान् विजयेन्दुनामा प्रावर्त्तयत् सोऽथ पृथक् स्वशाखाम् १२१

इति चेह तत्सम्बन्ध श्रूयते तथाहि–

पुरा विजयचन्द्रोऽभूद् वस्तुपालस्य मन्त्रिण ।
सचिवो लेख्यके वैये क्षिप्त कारागृहेऽन्यदा ॥ १२२ ॥
देवभद्रगणीना स द्विधा शिक्षाकृतेऽर्पित ।
नाम्ना विजयचन्द्रोऽभूत् प्राक् तदाप्याप्तशास्त्रवित् ॥ १२३ ॥
श्रीजगच्चन्द्रगच्छेशै शिष्यवात्सल्यशालिभि ।
न्यस्त सूरिपदे देवभद्रगण्युपरोधत ॥ १२४ ॥
साहाय्यायाऽपि देवेन्द्र सूरीन्द्राणा गणाऽवने ।

---

१ देवभद्रगणीन्द्रै स बोधितो मन्त्रिराजत ।
विमोच्य श्रीजगच्चन्द्रसूरिपार्श्वेऽग्रहीद् मतम् ॥ १२३ ॥ इत्यपि पाठ ।

अहयुत्वाग्निपिद्धोऽपि वस्तुपालेन मन्त्रिणा ॥ १२५ ॥
श्रीजगच्चन्द्रसूरीन्द्रे स्वर्गतेऽसावनेहसम् ।
कियन्त विनयी जज्ञे श्रीदेवेन्द्रगणेश्वरे ॥ १२६ ॥
विहरत्यन्यदा तस्मिन् गणेन्द्रे मालवे चिरम् ।
तस्थौ श्रीस्तम्भतीर्थेऽसौ पूजित पूर्वसस्तुते ॥ १२७ ॥
चैत्यादिद्रव्यसत्कारदूषिता बृहत्तीति या ।
प्रसिद्धा तत्र शालाऽभूद् वृद्धगच्छगुरुस्थिते ॥ १२८ ॥
पार्श्वस्थाऽवस्थता मुक्ता त्यक्ता शुद्धक्रियादृती ।
श्रीजगच्चन्द्रसूरीन्द्रैर्देवेन्द्रगुरुणाऽपि सा ॥ १२९ ॥
तस्या लोकानुरोधेन नित्यवासप्रमादभाक् ।
आत्मसात्कृतलोकोऽसौ तस्थौ द्वादशवत्सरीम् ॥ १३० ॥
सामाचारीं स दुष्पाला किञ्चिच्छिथिलयन्नपि ।
गच्छमावर्जयामासानुकूलाचरणादिभि ॥ १३१ ॥
गुर्वादेश विना दीक्षादीनि कार्याणि चाऽसृजत् ।
आगतेऽथ गणाधीशे विनय नाकरोत् तथा ॥ १३२ ॥
नोदितो नित्यवासेऽपि निर्ममेत्यादि सोऽपठत् ।
आचारभ्रशभीरुस्तत् श्रीदेवेन्द्रगणाधिप ॥ १३३ ॥
सविग्नपरिकराढ्यो बोधानर्ह प्रमादिन ज्ञात्वा ।
पुस्तकशालादियुत त मुक्त्वाऽस्थात् पृथग्वसतौ ॥ १३४ ॥
(युग्मम्)
देवेन्द्रसूरिसुगुरो ख्याता शिष्यास्तु वृद्धशालाया ।
सविग्नत्वाच्च गुरुर्विहरन्य स एवासीत् ॥ १३५ ॥
विजयेन्दुविनेयाश्च ख्याता मुग्धेषु वृद्धशालाया ।
विद्या पुनर्जगुस्तान् लघुगुरुशालाभवान् युक्तम् ॥ १३६ ॥
सग्रामसौवर्णिकपूर्वजस्तदा पार्थक्यमालोक्य गुरुद्वयस्य तत् ।
श्रयामि क नन्विति सशयाकुल सदैवत विम्बमुपास्थिताऽर्हत ॥१३७॥

---

१ वहिरत्यैव धिक् करिम्' इत्यपि ।

देवेन्द्रसूरिर्भरतोत्तमो गुरुर्युगोत्तमाभो भविता महान्वय ।
तमेव सेवस्व यदीहसे शिव तमादिदेशेति च देवता निशि ॥ १३८ ॥
दत्तशुद्धवसतिस्ततोऽभजत्त गुरु स वहुनैगमान्वित ।
दापितस्वजनसयमो मुदेतीभ्यमीमप्रमुरा परेऽपि च ॥ १३९ ॥
श्रीदेवेन्द्रमुनीन्दोर्विद्यानन्दादयोऽभवन् शिष्या ।
लघुशाखाया तु गुरोर्विजयेन्दोश्च त्रय पट्टे ॥ १४० ॥
श्रीवज्रसेनसूरि पद्मेन्दु क्षेमकीर्तिसूरिश्च ।
रदविश्वमिते १३३२ वर्षे विक्रमत कल्पटीकाकृत् ॥ १४१ ॥
अथ हेमकलशसूरिस्तत्पदमौलिर्गुरुर्यशोभद्र ।
रत्नाकरस्ततोऽपि च शिष्यो रत्नप्रभश्चाऽस्य ॥ १४२ ॥
मुनिशेखरस्तदीय शिष्य श्रीधर्मदेवसूरिरपि ।
श्रीज्ञानचन्द्रसूरि सूरि श्रीअभयसिंहश्च ॥ १४३ ॥
अथ हेमचन्द्रसूरिर्जयतिलका सूरयस्ततो विदिता ।
जिनतिलकसूरयोऽपि च सूरिर्माणिक्यनामा च ॥ १४४ ॥
कालानुभाववशत शाखापार्थक्यचेतसो ह्यधुना ।
सर्वे ते गुणवन्तो ददता भद्राणि मुनिपतय ॥ १४५ ॥
अथ वृद्धगुरो शाखा प्रस्तुता स्तूयतेऽग्रत ।
विनयातिक्रमो नास्ति यस्या काले कलावपि ॥ १४६ ॥
देवेन्द्रसूरि स गुरुर्गुणोत्तरो वभूव सवेगरसानिकेतनम् ।
समुद्धरन् धीरतयोग्रदु षमापङ्कौघसपाति जिनेन्द्रशासनम् ॥१४७॥
विश्वैकस्पृहणीयरूपसुभगा त्रैलोक्यकुक्षिम्भरिं
तत्कीर्ति तु विधाय शेषदलकैश्चक्रे विधातोज्ज्वलान् ।
कैलास भुजगेश्वर हरिमिभ वाह च नाकिप्रभो
क्षीराम्भोनिधिमिन्दुकुन्दकुमुदप्रालेयशङ्खादिकान् ॥ १४८ ॥
किं त्रातु समवातरत् सुगतवद् वीक्ष्याऽर्दित शासन
स्व सपत्कलिना गतोऽपि हि शिव श्रीमान् सुधर्मा भुवि
किं वाऽय गुरुगौतम किमथवा श्रीवीरनेता स्वयम्

तस्मिन्नित्यभवन् युगोत्तमगुणाधारे विकल्या सताम् ॥ १४९ ॥
निश्शेषस्वपरागमार्थनिलय पट्टतर्म्यभिज्ञामणी
कोश सद्गुणिसपदा त्रिजगत सारैरिवाचै कृत ।
भारत्याश्च रणश्रियश्च भरतोत्कृष्ट पति सोऽभव-
न्नान्यस्त्वाऽऽर्हतशासनोपनिषदस्तस्योपमान गुरो ॥ १५० ॥
प्रायेण वशा पृथवोऽपि मूलत परे तनुत्व दधते पुर पुर ।
अमुष्य वशस्तु दधौ विशालता मूले तनीयानपि चाग्रतोऽमत ॥१५१॥
तथाहि–
अथागमद् सूरिरय विदूरयस्तमस्तर्ति मालवमण्डलावनौ ।
तत्रोज्जयिन्या जिनचन्द्रसज्ञयाऽभवद् महेभ्यो जिनसाधुभक्तिभृत् ॥
अस्ति वीरधवलाह्वयस्य स स्वाङ्गजस्य करपीडनोत्सवम् ।
कारयन्नसमरूपया सम यावदिभ्यगजपालकन्यया ॥ १५३ ॥
तावदेव स गुरो समागम सनिशम्य नतयेऽगमद् सुत ।
सनिपीय च सुदेशनासुधा मोहतापविलयात् प्रबुद्धवान् ॥ १५४ ॥
भीतो भवाद् तस्य गुरो पदान्ते स मानयित्वा पितरौ प्रवीण ।
तत प्रवव्राज विहाय जम्बूरिव स्वबन्धून् रमणीं वृता च ॥ १५५ ॥
विद्यानन्दाभिध पाणिरसविश्वाऽब्दे १३०२ स दीक्षित ।
क्रमाद् विद्याम्बुधिर्जज्ञे गणिसपत्पद मुनि ॥ १५६ ॥
भीमसिंहोऽनुजोऽप्यस्य गुरुणा तेन बोधित ।
दीक्षितो धर्मकीर्त्याह्वो मुनिरासीद् गुणोदधि ॥ १५७ ॥
धरासारतरे तुङ्गचङ्गचैत्यालिशालिनि ।
प्रह्लादनपुरेऽथागात् स गुरुर्विहरन् क्रमात् ॥ १५८ ॥
श्रीकरीयुतसुखासनयाना कुर्वते चतुरशीतिमितेभ्या ।
तत्र तद्गणपतेरुपदेशाद् धर्मकर्म विविध जनताश्च ॥ १५९ ॥
प्रह्लादनविहारे तु सौवर्णकपिशीर्षके ।
तदा मूढकमानाश्चाक्षता प्रत्यहमागमन् ॥ १६० ॥
प्रतिगोणि तु देवस्य दाय पूगीफल जना ।

ददतो ददिरे प्रायो मणान्यहनि षोडश ॥ १६१ ॥
भोग पाश्वशतीसरयवीसलप्रियिक तथा ।
प्रत्यह ससृजु श्राद्धा पूजामित्यपरामपि ॥ १६२ ॥
अथान्यदा प्रौढविचित्रपुण्यप्रवीणसङ्घप्रथितार्थनाभि ।
गणाधिनेताऽभिमत स विद्यानन्द मुनीन्द्र गुणलक्ष्मिपात्रम्॥१६३॥
श्राद्धैर्महेन्द्रैरिव निर्मितोत्सवै प्रमोदि विश्व स्वपदे न्यवीविशत्।
प्रह्लादनोर्वीपतिचैत्यमण्डपे त्रिदन्तभूमीमितवत्सरे१३२३ नृपात् १६४

केचित् १३०४ प्राहु, तथा च-वेदाऽभ्रवह्निक्षितिवत्सरे १३०४नृपादिति पाठ विशेषनिर्णय ॥ विशेषज्ञा विदन्ति।

गुरोर्विनेयस्य च तैर्गुणैस्तदा सुरै प्रहृष्टैर्महिमा व्यधीयत ।
यत्कुङ्कुमाम्भ स ववर्ष मण्डपस्तदार्चिलीन वसनेषु कोविदै ॥१६५॥
अम्बा पात्रावतीर्णावक् महिमान सुरै कृतम् ।
तज्जनेभ्यस्तदा प्रीता गुणैस्तद्गुरुशिष्ययो ॥ १६६ ॥
विन्यस्य त शासनभासनेन्दुमिव प्रबोधाय गत स भास्वान् ।
क्षेत्रान्तर स्वर्गमिपाच्छिव च सघस्य देवेन्द्रगुरुस्तनोतु ॥ १६७॥
तादृग्गुणस्य स गुरो स्वर्गतिमवगत्य सत्यभक्त्याऽस्मिन् ।
सङ्घाधिपभीमोऽत्र वर्षाणि द्वादशात्याक्षीत ॥ १६८ ॥
तत्पट्टेऽथो स प्रसिद्धप्रभाव श्रीमान् विद्यानन्दसूरि ४७श्रिये स्तात् ।
नव्योद्भिन्न य द्विप वीक्ष्य मोहश्छन्नश्छन्न क्वापि भीतश्चचार ॥१६९॥
विद्यानार्यो हृदयभवनेऽस्यास्तसरया समन्ता-
द्वालिङ्ग्यैता कथमपि गुणास्तद्वराश्चाप्यवात्सु ।
तत्सम्भूतास्त्वतिबहुतया सयशोऽप्यसङ्घा-
स्त्रैधेऽप्यस्मिन् जगति न ममु स्थानयोगाद्विवृद्धि ॥ १७० ॥
विद्यानन्दाभिध तेन कृत व्याकरण नवम् ।
भाति सर्वोत्तम स्वल्पसूत्र बह्वर्थसग्रहम् ॥ १७१ ॥
वेलेवोल्लासिनी यद्गीस्तै विद्यापारसागरे ।
चिक्षेप प्रोन्मदान् दूर वादिन कर्करानिव ॥ १७२ ॥

शिष्योऽथ देवेन्द्रगुरोर्द्वितीयक
श्रीधर्मघोष ४७ सुकृताम्बिपोषक ।
शोप नयन्नन्यवश सरस्वती
योगान् बभौ पल्लवयन् वसन्तवत् ॥ १७३ ॥
दैवात् त्रयोदशदिनान्तरतो गते स्व
शैलद्विविश्वशरदि १३२७ स्वगुरुद्वयेऽपि ।
यो वाचकोऽधिगतसूरिपद स्वगोत्रि
सूरेर्जघान किल मत्सरिणा कदाग्रा ॥ १७४ ॥
स च श्रीधर्मकीर्त्याह्व श्रीविद्यानन्दबान्धव ।
जित्वा मत्सरिण शक्त्या भैनिश्चाब्देऽ १३२८भवद्गणी॥१७५॥
तपस्क्रियोत्कर्षितसद्गुणश्रिया प्रकृष्टसौभाग्यरमानिकेतनम् ।
समृद्धयोऽष्टावपि त युगोत्तम सम श्रिता निर्मितकार्मणा इव ॥१७६॥
अथान्यदा मालवमण्डलावनीविभूषणे मण्डपदुर्गनामनि ।
पुरे स पृथ्वीधरसाधुमार्हत प्राबूबुधद् धर्ममुदारधीर्गुरु ॥ १७७ ॥
त्रिकालवेत्ता भगवान् स पञ्चमव्रतेऽपि लक्षा द्रविणस्य मुत्कला ।
अनाढ्यमप्येतमचीकरत् प्रभु प्रपन्नसम्यक्त्वचतुस्त्रिकव्रतम् ॥१७८॥
स च क्रमाद् मालवमण्डलेशितु प्रजाभिरर्च्य सचिवत्वमाश्रित ।
बभूव ऋद्धया धनदोपमो हि किं न ज्ञानिना भाग्यवता च गोचरे ? १७९
भुव स चैत्यैर्हृदयानि सद्गुणैर्मनीपिणा व्याप च कीर्तिभिर्दिश ।
धनैश्च कोशान् प्रशशास च प्रभूनपि क्षमाया विदितोरुपड्गुण ॥१८०॥
स पट्सहस्र्याधिकजीर्णटङ्कायुतत्रयस्याथ मुदा व्ययेन ।
श्रीधर्मघोषे स्वगुरौ समेतेऽन्यदा प्रवेशोत्सवमाततान ॥ १८१ ॥
प्रसेदुपाऽसौ गुरुणार्पितक्रम क्रमाऽवबुद्धद्रविणव्ययास्पद ।
अचीकरच्चैत्यचतुष्टयाधिकाशीतिं स्फुरच्छारदवारिदभ्रमाम् ॥१८२॥
अनुत्तरैस्ते किल चिन्तनातिगैरुदारधीरैश्चरितैरसस्मरत् ।
चिराद् व्यतीत हरिषेणचक्रिण स सम्प्रति चापि कुमारभूपतिम्॥१८३॥

---

१ षण्मास्या स्वगुरुस्वर्गात् ' इति वा पाठ ।
२

मौक्तिकश्रीसमायुक्तजिननायकमण्डिता ।
हारा इव विहारास्ते भान्ति भूभामिनीहृदि ॥ १८४ ॥
कोटाकोटिरिति प्रसिद्धमहिमा शान्तेश्च शत्रुञ्जये
श्रीपृथ्वीधरसञ्ज्ञया सुरगिरौ श्रीमण्डपाद्रौ तथा ।
प्रासादा बहव परेऽपि नगरग्रामादिषु प्रोन्नता-
भ्राजन्ते भुवि तस्य सुकृतवल्लीनि श्रेणिदण्डा इव ॥ १८५ ॥

अत्र श्रीपृथ्वीधरसाधुकारितप्रासादस्थानसङ्ख्यामूलनायकजिननामादि वाच्यम् , पूज्यगुरुश्रीसोमतिलकसूरिपादै कृत स्तोत्रमवतार्य पठनीयम्

तच्चेदम्—

श्रीपृथ्वीधरसाधुना सुविधिना दीनादिपूद्दानिना
भक्तश्रीजयसिंहभूमिपतिना स्वौचित्यसत्तापिना ।
अर्हद्भक्तिपुषा गुरुक्रमजुषा मिथ्यामनीषामुषा
सच्छीलादिपवित्रितात्मजनुषा प्राय प्रणश्यद्रुषा ॥ १८६ ॥
नैका पौषधशालिका सुविपुला निर्मापयित्रा सता
मन्त्रस्तोत्रविदीर्णलिङ्गविवृतश्रीपार्श्वपूजायुजा ।
विद्युन्मालिसुपर्वनिर्मितलसद्देवाधिदेवाह्वय
ख्यातद्वासततनूरुहप्रतिकृतिस्फूर्जत्सपर्यास्रजा ॥ १८७ ॥
त्रि काले जिनराजपूजनविधिं नित्य द्विरावश्यक
साधौ धार्मिकमात्रकेऽपि महतीं भक्तिं विरक्तिं भवे ।
तन्वानेन सुपर्वपौषधवता साधर्मिकाणा सदा
वैयावृत्त्यविधायिना विदधता वात्सल्यमुच्चैर्मुदा ॥ १८८ ॥
श्रीमत्सम्प्रतिपार्थिवस्य चरित श्रीमत्कुमारक्ष्मा-
पालस्याप्यथ वस्तुपालसचिवाधीशस्य पुण्याम्बुधे ।
स्मार स्मारमुदारसम्मदसुधासिन्धूर्मिपूर्मज्जता
श्रेय काननसेचनस्फुरदुरुप्रावृड्भवाम्भोमुचा ॥ १८९ ॥
सम्यङ्न्यायसमर्जितोर्जितधनै सुस्थानसंस्थापितै-
र्ये ये यत्र गिरौ तथा पुरवरे ग्रामेऽथवा यत्र ये ।

प्रासादा नयनप्रसादजनका निर्मापिता शर्मदा-
स्तेपु श्रीजिननायकानभिधया सार्द्धं स्तुने श्रद्धया ॥ १९० ॥
(पञ्चभि कुलकम्)

श्रीमद्विक्रमतस्त्रयोदशशतेष्वब्देष्वतीतेष्वथो
विंशत्याऽभ्यधिकेषु मण्डपगिरौ शत्रुञ्जयभ्रातरि ।
श्रीमानादिजिन १ शिवाङ्गजजिन श्रीउज्जयन्तायिते
निम्बस्थूरनगेऽ२ थ तत्तलभुवि श्रीपार्श्वनाथ ३ श्रिये ॥ १९१ ॥
जीयादुज्जयिनीपुरे फणिशिरा ४ श्रीविक्रमाख्ये पुरे
श्रीमान्नेमिजिनो ५ जिनौ मुकुटिकापुर्यां च पार्श्वादिमौ ७ ।
मल्लि शल्यहरोस्तु विन्धनपुरे ८ पार्श्वस्तथाऽऽशापुरे ९
नाभेयो घत ' घोषकीपुरवरे १० शान्तिर्जिनोऽर्यापुरे ११॥१९२॥
श्रीधारानगरेऽथ वर्द्धनपुरे श्रीनेमिनाथ पृथक् १२,१३
श्रीनाभेयजिनोऽथ चन्द्रकपुरीस्थाने १४ स जीरापुरे १५ ।
श्रीपार्श्वौ जलपद्र १६ दाहडपुरस्थानद्वये १७ सम्पद्
देयाद्वीरजिनश्च हसलपुरे १८ मान्धातृमूलेऽजित १९ ॥ १९३॥
आदीशो धनमातृकाभिधपुरे २० श्रीमद्ललाख्ये पुरे २१
तुर्यस्तीर्थकरोऽथ चिक्खलपुरे श्रीपार्श्वनाथ श्रिये २२ ।
श्रीवीरो जयसिंहसञ्ज्ञितपुरे २३ नेमिस्तु सिंहानके २४
श्रीवामेयजिन सलक्षणपुरे २५ पार्श्वस्तथैन्द्रीपुरे २६ ॥ १९४ ॥
शान्त्यै शान्तिजिनोस्तु ताहणपुरेऽ२७ रो हस्तनाद्ये पुरे २८
श्रीपार्श्व करहेटके २९ नलपुरे ३० दुर्गे च नेमीश्वर ३१ ।
श्रीवीरोऽथ विहारके ३२ स च पुन श्रीलम्बकर्णीपुरे ३३
खण्डोहे किल कुन्थुनाथ ३४ऋषभ श्रीचित्रकूटाचले ३५॥१९५॥
आद्य पर्णविहारनामनि पुरे ३६ पार्श्वश्च चन्द्रानके ३७
वङ्कयामादिजिनोऽ३८ थ नीलकपुरे जीयाद् द्वितीयो जिन ३९ ।
आद्यो नागपुरेऽ४० थ मध्यकपुरे श्रीअश्वसेनात्मज ४१
श्रीदर्भावतिकापुरेऽष्टमजिनो ४२ नागह्रदे श्रीनमि ४३ ॥१९६॥

श्रीमन्निर्धवलकनामनगरे ४४ श्रीजीर्णदुर्गान्तरे ४५
श्रीसोमेश्वरपत्तने च फणभृल्लक्ष्मा ४६ जिनो नन्दतात् ।
विंश' शङ्खपुरे जिन ४७ स चरम सौवर्तके ४८ वामन-
स्थल्या नेमिजिन ४९शशिप्रभजिनो नासिक्यनाम्न्या पुरि५०॥१९७॥
श्रीसोपारपुरेऽ५१ थ रूणनगरेऽ५२ थो रङ्गलेऽ५३थ प्रति
ष्ठाने पार्श्वजिन ५४ शिवात्मजजिन श्रीसेतुबन्धे ५५ श्रिये ।
'श्रीवीरो वटपद्र,५६ नागलपुरे ५७ द्वारिकाया ५८ तथा
श्रीजालन्धर ५९ देवपालपुरयो ६० श्रीदेवपूर्वे गिरौ ६१ ॥ १९८ ॥
चारूप्ये मृगलाञ्छनो जिनपति ६२ नेमि श्रिये द्रोणते ६३
नेमी रत्नपुरेऽ६४ जितोऽबुकपुरे ६५ मल्लिश्च कोरण्टके ६६ ।
पार्श्वो ढोरसमद्रनीवृति ६७ सरस्वत्याह्वये पत्तने
कोटाकोटिजिनेन्द्रमण्डपयुत ६८ शान्तिश्च शत्रुञ्जये ६९ ॥ १९९ ॥
श्रीतारापुर ७० वर्द्धमानपुरयो ७१ श्रीनाभिभूसुव्रतौ
नाभेयो वटपद्र ७२ गोगपुरयो ७३ श्चन्द्रप्रभ पिन्छने ७४ ।
ओङ्कारेऽद्भुततोरण ७५ जिनगृह मान्धातरि त्रिक्षण ७६
नेमिर्विक्ननाम्नि ७७ चेलकपुरे श्रीनाभिभू ७८ भूतये ॥ २०० ॥

इत्थ पृथ्वीधरेण प्रतिगिरिनगरग्रामसीम जिनाना-
मुच्चैश्चैत्येषु विष्वग् हिमगिरिशिखरै स्पर्द्धमानेषु यानि ।
बिम्बानि स्थापितानि क्षितियुवतिशिर शेखराण्येष वन्दे
तान्यप्यन्यानि यानि त्रिदशनरवरै कारिताऽकारितानि ॥२०१॥

इति पृथ्वीधरसाधुकारितचैत्यस्तोत्र १६
काव्य पूज्यश्रीसोमतिलकसूरिकृतम् ।

नभोगङ्गा रङ्गद्ध्वजसितपताकालिकलिता
स्रवच्चन्द्राश्माऽद्भि स्फटिककलशेन्दु च विशद ।
शिर कोटौ बिभ्रद् मरकतमणीनीलितगल
श्रयेत् तस्य ज्योत्स्नाहरविलसित चैत्यनिकर ॥ २०२ ॥

किं वर्ण्यतेऽसौ मुहुरेकविंशतेर्व्ययाद् घटीनां कनकस्य यो मुदा ।
अचीकरद्धैममयाऽऽदिमप्रभोः शत्रुञ्जये सद्म सुमेरुशृङ्गवत् ॥२०३॥
उदारमाल्यान्स्वऽथवाऽभितम्पच तदङ्गज झण्झणदेवमुत्तमा ।
शत्रुञ्जये रैवतकेऽप्यहो [1] ददौ सुवर्णरूप्यध्वजमेकमेव य ॥ २०४ ॥
केचिदाहुः सुवर्णस्य स पट्पञ्चाशत घटीः ।
व्ययित्वा लीलयाऽपीन्द्रमाला परिदधौ मुदा ॥ २०५ ॥
दिशा त्रये कूर्मवराहशेषा पृथ्वीं दधाना बहुकष्टभाजः ।
तस्याश्चतुर्थ्यां दिशि धारकं तं पृथ्वीधरं प्राप्य मुदं दधुस्ते ॥ २०६ ॥
कैवल्यदानप्रतिभूर्जिनोक्तसमग्रशास्त्राऽवलिलेखनेन ।
अचीभरन् सप्त स सारकोशान् सरस्वतीकेलिगृहानिवोच्चै ॥ २०७ ॥
श्रीस्तम्भतीर्थे निवसन् प्रभावको वेप स भीमं प्रजिघाय सङ्घराट् ।
पृथ्वीधरस्याप्युचितं समर्चयन् शीलप्रपन्नौ निखिलान् सधर्मकान्॥२०८॥
युतः सुपत्न्या प्रथमिन्यभिख्यया तथैव साधर्मिकतां विभावयन् ।
द्वात्रिंशवर्षोऽपि भटो जितस्मरः प्रपद्य शीलं तमथो स पर्यधात्॥२०९॥
प्रियापि साऽस्य प्रथमिन्यभिख्या ख्याता सतीषु प्रथमाऽऽत्तरेखा ।
कदापि या काऽपि न पुण्यकृत्यैरहीयताऽस्माद् गुरुदेवभक्ता ॥२१०॥
नित्यं त्रिजिनपूजनं गुरुनतिः साधर्मिकाऽभ्यर्चनं
दीनाद्युद्धरणं सुशास्त्रपठनं पर्वस्वथो पौपधं ।
कृत्यानीति गुरूपदेशवशगः स द्विः प्रतिक्रान्तिकृत्
भूपालार्पितमाल्वाऽवनमहाचिन्तोऽप्यहो [2] निर्ममे ॥ २११ ॥
अनुत्तरोदारसमग्रसद्गुणः स षड्विधावश्यकतत्परः सदा ।
नृरत्नमर्हद्गुरुभक्तिभाग् मतप्रभावकोऽलङ्करणं भुवोऽभवत् ॥ २१२ ॥
प्रबोधकोऽथास्य गुरुः स चाऽन्यदा दुष्टाङ्गनाभिर्वटकान् सकार्मणान् ।
विहारितान् साधुजनैरतत्यजन् प्रगे शिलाखण्डमयाश्च तेऽभवन्॥२१३॥
ततोऽभिमन्त्र्यार्पितपट्टकासनास्ताः स्तम्भयित्वा कृपयाऽमुचन्नताः ।
तथैव विद्यापुरकेशगुरुमकृत् स्त्रियोऽथ सङ्घार्थनया मुमोच स ॥२१४॥

१ 'शतिं घटीर्व्ययित्वा' इति च । २ 'द्वैमयमादिमप्रभा' इत्यपि पाठ ।

क्वचित् पुरे द्वानिशि शाकिनीभियाऽभिमन्त्र्य दीयेत ततोऽस्मृतेऽन्यदा।
गुरुस्तदुत्पाटितपट्टिवीक्षणे सस्तभ्य वाचा वशिता मुमोच ता ॥२१५॥
श्रीशारदालब्धवरो निशैकयाऽष्टभि स कृत्वा यमकैरलङ्कृता ।
स्तुतीर्जिनाना क्षमदज्वरौपधीरबूबुधद् गुर्जरराजमन्त्रिणम् ॥ २१६ ॥
सोमेशपत्तनगत स्मरणानुभावात् सोऽध्यक्षतागमितजीर्णकपर्दिराजम् ।
मिथ्यात्वतो भवगमी चिरमेष मा भूरेव प्रबोध्य विदधे श्रितजैनबिम्बम्२१७
शिष्यार्थनाविहितमन्त्रनुतिप्रभावाद्रत्नाकरोऽप्यकृत मण्युपदा तरङ्गै ।
स्थानेऽस्य तत्तदतिथे पुरुषोत्तमस्य गम्भीरताभिभवनाद् लुठत पदाग्रे२१८

अथ च–

वल्गद्वेतालमालाविदलनकुशल सिद्धझोटीङ्गवृन्द–
स्तन्त्रैर्मन्त्रैरमात्रै समजनि विकटैश्चेटकैश्चोत्कटो य ।
आकर्षोच्चाटवश्यादिभिरपि स तदा शक्तिभि कोऽपि योगी,
कम्प्रीकुर्यात् त्रिलोकीं गिरिमपि चलयेच्छोषयेद्वारिधिं वा ॥२१९॥
निषिद्धसाधुस्थितिकोज्जयिन्या स्वमूपकौत्वादिविकुर्वणाद्यै ।
त भाययन्त स्वमुनीन् निबध्य प्रपीड्य मन्त्रैरमुचत् स नम्रम्॥२२०॥
(युग्मम्)

सक्षेपोऽयम् व्यासावदातस्त्वेवम्–

वल्गद्वेतालमालाविदलनकुशल सिद्धझोण्टीङ्गवृन्द–
स्तन्त्रैर्मन्त्रैरमात्रै समजनि विकटैश्चेटकैश्चोत्कटोऽथ ।
योगी कोऽप्युज्जयिन्या नृपसचिवमुखै पूजित सर्वलोकै-
र्नानाशिष्यै परीतोऽदधदणिमवशित्वेशताद्याश्च शक्ती ॥२२१॥
स्वर्णाद्रिं शिरसा भिनद्मि निखिलानाकर्षयामि ग्रहान्
फूत्कृत्या दिवमुत्क्षिपामि च गिरीन् सशोषयाम्यम्बुधीन् ।
त्रैलोक्य स्ववशीकरोमि विदधे स्वभूर्भुवो व्यत्यय
देवेन्द्रै सह लोठयामि पदयोर्ब्रह्मेशनारायणान् ॥ २२२ ॥
भो भो दर्शनिन ! समस्ति पटुता कस्यापि चेत्तन्मया
सार्धं वादरण करोत्वभिमत कृत्वा पण सोऽधुना ।

नोचेत्त्यक्तमदा मदीयमखिला सेवध्वमङ्घ्रिद्वय
दूरं यात पलाय्य वाऽपि सकलान् नोचेद्गिलाम्येष व ॥२२३॥
इति प्रतिज्ञा प्रवदन् मदात्तदा जगत्त्रयेऽप्यप्रतिमल्लतां विदन् ।
वित्रासिताऽन्याऽखिलदर्शनिव्रजो नैवोज्जयिन्या स ससाह सयतान्॥२२४॥
श्रीधर्मघोष प्रभुरन्यदाऽगमत् स तत्र धात्र्या विहरन् महर्षियुक् ।
अमुष्य शिष्यांश्च स वीक्ष्य वर्त्मनि क्रुधा कुधीर्दष्टरदच्छदोऽवदत्॥२२५॥
इहागता किं नु पुरे सिताम्वरा ! विहाय मूढा ! विपुल धरातलम् ।
मुमूर्षुगोधा नु निषादपाटक न वीक्षितश्चेत्तदह श्रुतोऽपि न ॥ २२६ ॥
पलाय्य तद्गच्छत मर्षयाम्यह स रङ्ककाणामपराधमेककम् ।
भ्रूक्षेपमात्रादपि कम्पितामरोऽन्यथा पतङ्क्ष्यथ मे रुषानले ॥ २२७ ॥
जगुर्मुनीन्द्रा प्रभवन्ति दुर्मते ! सर्वज्ञपुत्रेषु न ते विभीषिका ।
मृगेषु सिंहस्य यथा हि विक्रम स्फुरेत् तथा नो शरभार्भकेष्वपि ॥२२८॥
न योगिराजाऽन्यकुदर्शनिव्रजे समानता बिभ्रति सूनवोऽर्हत ।
करैरपि ध्वान्तरिपोर्विलुप्यते न तारकाणामुदितैः किमु प्रभा ? ॥२२९॥
प्रभु किमद्यापि न न श्रुतो जयी गुरुर्भवद्दर्पतमोदिवाकर ।
यमेव विद्या निखिला सम श्रिता सरित्पतिं सिन्धुगणा इवाधुना॥२३०॥
गत गजेन्द्रस्य यथा न जम्बुकैर्नवा मृगै शौर्यविजृम्भित हरे ।
नभ प्लुति नो मशकैर्गरुत्मतो रवेर्न खद्योतकरैर्द्युता भरम् ॥ २३१ ॥
नगैर्न गाङ्गेयगिरेर्यथोच्चता जलाशयैर्नो जलधेरगाधताम् ।
द्रुमै प्रभाव नच कल्पशाखिनो न दुर्गतै श्रीस्फुरित च चक्रिण ॥२३२॥

यथा न भूतैर्ललित सुरेशितु–
र्न तीर्थिकैस्तीर्थकृतोऽर्थदेशनाम् ।
समग्रविद्याविदुरैर्न नो गुरो–
स्तथाऽनुकर्तुं चरित प्रगल्भ्यते ॥ २३३ ॥
ततो मुधा गर्जसि गर्वपर्वतो
मन्यामहे त्वा न तृणाय दुर्मते ! ।
अस्मद्गुरोर्मन्त्रसमीरणोद्धुतो

न तूलकल्प स्थिरता प्रयास्यसि ॥ २३४ ॥

मृगस्य सिंहस्तमसश्च भानुमा-

नसिर्मृणालस्य तृणस्य चाऽनल ।

अहेर्गरुत्मानिव लीलयाऽप्यल

तथाऽपहर्तुं मदजीवित गुरु ॥ २३५ ॥

निशम्य योगीति रुषा स लब्ध्वा

जान्वायतस्थूलरदास्यभीष्मम् ।

विधाय रूप विकृत जिघत्सु-

रिवाभ्यधावत् चलयन् भुव तान् ॥ २३६ ॥

मुमुक्षवस्तद्रदपातसूचिनीं

कफोणिमुद्भूय पलाय्य च द्रुतम् ।

सकम्पगात्रास्तरलेक्षणा भया-

द्गुरु वसत्या शरण प्रपेदिरे ॥ २३७ ॥

मा भैष्ट मा भैष्ट कुतो नु वो भय

मयि प्रभौ त्रातरि हे विनेयका ! ।

इतीरिता श्रीगुरुणाथ सभ्रमा-

दाश्वस्य वृत्त मुनयोऽपि तद् जगु ॥ २३८ ॥

यावत् तदाकर्ण्य करोति रोपतो

भ्रुव ललाटप्रणयोद्धुता गुरु ।

तावत् प्रदोषे विचकार दूरगोऽ

प्यहो ! स योगीह विभीषिका इमा ॥ २३९ ॥

तथाहि-

स्फारै स्फूत्कारवारैर्भरितसुरपथा भूमिपीठे समन्ता-

द्भीष्मा भोगीन्द्रभारा फणमणिकिरणैर्योतिताशा प्रसस्रु ।

शालान्त पुस्तकाद्योपकरणवलकस्तम्भमुख्याऽखिलार्थान्

खादन्तो वज्रतुण्डा भयदपृथुवपुर्मूषकाश्चोपरिष्टात् ॥ २४० ॥

फेत्कारान् स्फोरयन्तो बहिरथ वसतेश्चण्डफेरण्डसङ्घा-

घलान्मार्जारवारा पृथुरदवदना मण्डलाश्चाप्यसङ्ख्या ।
दृष्ट्वा तान् भीभरेणोत्तरलितनयना कम्प्रगात्रा न नष्टुं
स्थातु वाऽशक्नुवन्तो निजगुरुमवदन् पाहि पाहीति शिष्या ॥२४१॥
त्राताऽयं वोऽस्मि विश्वप्रकटमहिमभृद् भैष्ट मा भैष्ट मा भो !
आश्वास्यैव विनेयान् गुरुरपि विगतक्षोभशङ्क सदापि ।
यावद् ध्यानावलम्बी जपति जयकरं सिद्धमन्त्रं स तावत्
सर्पाद्या क्वापि जग्मु प्रमुदितमनस साधवश्चाप्यभूवन् ॥२४२॥
योगी सोऽप्युग्रमन्त्रैरविपयिविपयैर्हा ! म्रिये रे ! म्रिये रे !
शिष्या ! बद्धाऽखिलाङ्ग कुरुत कुरुत भो ! काश्चनाऽऽशूपचारान्।
आस्तावद् यन्त्रसिद्धा अपि हि विफलता भेजिरे चेटकाद्या
सर्वे मन्त्राश्च दैव विगहह ! किमभूद् धीरिय मेऽधुनाऽघै ॥२४३॥
क्रन्दन्नित्युग्रकष्ट सकलपुरजनैर्दृश्यमानो विमानो
धावद्भिर्व्याकुलै स्वैर्निखिलपरिजनैश्चापि हाहारवाढ्यै ।
आकृष्टो जैनमन्त्रै स्मृतिमपि गमितैश्चेटकाद्यैरशक्य-
स्तातु व्योम्ना समागाद् गुरुपदकमलोपान्तमानम्रमौलि ॥२४४॥
उवाच योगी भगवन् ! दयानिधेऽपराधमेक मम मर्षयाऽधुना ।
विमुञ्च मामेष पतामि पादयोर्न वो विरुद्ध विदधे ह्यत परम् ॥२४५॥
जगुर्जनाश्चापि न धर्तुमर्हसि प्रभो ! प्रकोप प्रणते दयास्पदे ।
व्यधादथ स्वक्रमरेणुना गुरु शमी स्वभावस्थमिम लसद्दय ॥२४६॥
त्व शङ्कर सर्वजनेष्टकर्ता ब्रह्मा त्वमेवाखिलब्रह्मनिष्ठ ।
त्वमेव सत्य पुरुषोत्तमोऽसि त्वमेव बुद्ध सकलार्थवेदिन् ! ॥२४७॥

अबुद्धतत्त्वस्य मुधाऽभिमानिनो
मयाऽसि बुद्ध सुचिराद् जगद्गुरु ।
त्वदीयपादाऽम्बुजरजोऽधुनाऽपि चेत्
तुला लभे तर्हि भजे कृतार्थताम् ॥ २४८ ॥
समग्रविद्याविभवात्मकस्य ते
पुरोऽणवलेप सुसिद्धिभागपि ।

विभर्ति यस्माल्लघिमानमुच्चकै
पुरः सुमेरोर्गिरिलोऽपि भूधरः ॥ २४९ ॥
इति स्वनिन्दामुरुरः सविस्मयं
सुभक्तिभाक् सर्वजनस्य पश्यतः ।
स्तुवन् मुदाऽऽनम्य गुरुं सहानुगै-
र्जगाम विद्वान् स्वपदं स योगिराट् ॥ २५० ॥
अहो ! जयत्याऽऽर्हतशासनं प्रभु-
र्गुरुः स यस्येदृशशक्तिमानयम् ।
इति स्तुवन्तोऽपि जना यथागतं
गता व्यहार्षीद् गुरुरप्यथाऽन्यतः ॥ २५१ ॥
दष्टोऽन्यदाऽथ स गुरुः फणिना विषेण
मूर्छन्नुपायविधुरं निशि सङ्घमूचे ।
प्रातः समेष्यति लता विषहृत् प्रतोल्या
पुमौलिकाष्ठभरबन्धनकृद् विशुद्धा ॥ २५२ ॥
देयास्त दृशवदने मम ता प्रघृष्ये-
त्येव च तेन विहिते पटिमानमाप्तः ।
सत्यक्तसर्वविकृतिर्भगवास्तदादि
चक्रे जिनप्रवचनोन्नतिमुन्नतेजाः ॥ २५३ ॥
तत्कीर्त्या धवलाद्वयेऽपि भुवने श्वैधे कृते शङ्करे
दुर्लक्षे विहिते हिमाद्रितनयाचेतस्तदाऽतूतुपत् ।
नो गाङ्गं सलिलं विधुर्न न वृषो नैवापि चक्षुःश्रवः
स्वामी किन्तु गरो विनीलितगलाङ्काविर्भवद्वर्तकः ॥२५४॥
चित्राणि सिद्धान्तपथानुगानि
स्तोत्राणि सद्वाचरणं च शास्त्रम् ।
इत्याद्यनर्घ्याकृतिरस्य कस्याऽ-
ज्ञानज्वरच्छेदमहौषधी न ॥ २५५ ॥
यः स्वर्गमापत् तुरगेषुविश्व-

मितेऽ१२५७ न्दके विक्रमत क्षितीन्द्रात्।
श्रीधर्मघोष कृतपुण्यपोष
स रातु सङ्घाय विभु सुखानि ॥ २५६ ॥
तदीयपट्टाम्बरभासनोद्यत
सोमप्रभ सूरिवरो ४८ वभूव स ।
यो दीयमाना गुरुणाऽपि नाग्रही
च्चारित्रशुद्ध्यै किल मन्त्रपुस्तिकाम् ॥ २५७ ॥
ये मोदन्ते कृपणमतय क्लेशभाजो धनाद्यै
शास्त्रैर्वादिद्विपमदहरैश्चाप्यधीतै कियद्भि ।
प्राप्ताभिर्वा लघिमवशिताकर्षमुख्यर्द्धिभिर्ये
सर्वे साम्याऽमृतरसभुजस्तेऽनुकम्प्या हि तस्य ॥ २५८ ॥
भास्वान् सच्चरणश्रिया विशदया विश्वोत्तरप्रोल्लस-
च्चातुर्वेधरमाविलासनिलय श्रीचित्रकूटाचले।
कृत्वाऽऽशु द्विजराजमण्डलमसौ छन्नप्रभ गोभरै
सर्पद्दर्पमजीजनद् जिनमतानन्तप्रकाशोदयम् ॥ २५९ ॥
तथाहि-
शर्वशैलशिखरोपरिस्फुरच्चन्द्रमौलिमुकुटेन्दुरश्मिभि ।
पूरिते सरसि मानसेऽभित कैरवाणि विकसन्ति वासरे ॥२६०॥
विना विचारस्खलनेन शीघ्रमेतत्समस्यापदपूरणेन ।
साहित्यवादे विजितद्विजौघ श्रीचित्रकूटे शमबोधयत् स ॥२६१॥
सर्वाङ्गपाठी निखिलागमार्थान् विनापि वृत्त्यादि हि सोऽवयादत्।
केऽप्यन्यके नैपुणधारिणोऽपि विद्यासु सर्वास्वपि नाततादत्॥२६२॥
श्रुतातिशायी पुरि भीमपल्ल्या वर्षासु चार्येऽपि हि कार्तिकेऽऽसौ।
अगात् प्रतिक्रम्य विबुध्य भावि भङ्ग परैकादशसूर्यनुद्रम् ॥२६३॥
भक्तेष्वपि श्रावकपुङ्गवेषु
ममत्वमुक् केवलसयमार्थी ।

---

१ द्विजमण्डल गुरुमते ' इत्यपि पाठ ।

शुद्धाम्ब्वलाभाम्बुविराधनाभ्या
सोऽमूमुचत् स्वैमरुकुङ्कुणेर्याम् ॥ २६४ ॥
यतिजीतकल्पयन्त्रारिलादिजैनेन्द्रसस्तुतिप्रमुखा ।
विपुलमतेस्तस्य कृतिर्हरते हृदयानि विबुधानाम् ॥ २६५ ॥
दिग्विश्ववर्षे १३१० जनन कृपाणि
विश्वे १३२१ व्रत प्राप्य रदत्रिचन्द्रे १३३२ ।
पदप्रतिष्ठा च गुरुर्जगाम
त्रिसप्तविश्वे १३७३ च स देवधाम ॥ २६६ ॥
ददावसौ मञ्जुलमङ्गलाली
जगत्पवित्रीकरणाभिधान ।
श्रुतासु यद्धर्म्यकथास्वपीह
भवेत् सता साम्यरसानुभूति ॥ २६७ ॥
चत्वारस्तस्य गुरो शिष्या ख्याते पद च सकलदिक्षु ।
आसन् जिनपतिशासनसौधोद्धाराय तु स्तम्भा ॥ २६८ ॥
श्रीमानिहाऽऽद्यो विमलप्रभोऽभवत्
प्रबोधलब्ध्योद्धृतवान् दयाम्बुधि ।
स्वदेशनावाणिगणान् वितत्य यो
मिथ्यात्वकूपाद् गृहिणा शतत्रयम् ॥ २६९ ॥
श्रीमत्परमानन्द परमानन्दप्रद स्वमूर्त्यापि ।
गुरुरद्वितीयभाग्यो जज्ञे शिष्यो द्वितीयस्तु ॥ २७० ॥
आसीत् सुविहितमुकुट स्फुटसयमशुद्धिरिद्धगुणजलधि ।
श्रीपद्मतिलकसूरिस्तार्तीयीकस्तु तच्छिष्य ॥ २७१ ॥
श्रीसोमतिलकनामा ४९ सूरिर्विश्वोत्तमश्च तुर्योऽभूत् ।
महिमाम्बुधौ यदीये लीनाखिजगन्मनोमीना ॥ २७२ ॥
स बाणबाणत्रिकुवर्षे १३५५ माघे
जात पदाभ्यामनुकूलखेटै ।
न दाङ्कविश्वे १३६९ व्रतमाप्य भेजे

वह्न्यश्वविश्वे १३७३ ऽपि पदप्रतिष्ठाम् ॥ ७३ ॥
सूरीन्द्रसोमप्रभचन्द्रभास्करो
वालोऽप्यसौ प्राप्तपदप्रभोदय ।
क्षमाभृता मौलिनिघृष्टपादभृद्
विदिनुते स्फारयश प्रतापवान् ॥ ७४ ॥
अथ निजै सूरिगुणैरनुत्तरै
सूरिर्न कैरप्युपमामशिश्रियन् ।
येनोपमीयेत सरोऽम्बुराशिना
न चाम्बुराशि सरसाम्बुकद्धिभि ॥ ७५ ॥
अल्पायुष्ट्वात् सूरिजितयस्यैकोऽप्यसावपाद् गच्छम् ।
रक्षत्येकोऽपि वन सिंहो न तु लक्षशोऽपि मृगा ॥ ७६ ॥
न कैर्गज सङ्घपति प्रशस्यते
स जङ्गरालव्यवहारिमण्डन ।
यष्टङ्कसार्द्धायुतयामल ७५००० व्यया-
दचीकरत् तत्पदमद्भुतोत्सवै ॥ ७७ ॥
क्षोणीभूपणजङ्गरालनगरालङ्कारवीरालये
प्राप्ताचार्यपदस्य तस्य सुमहोभाग्यस्य दृष्ट्वाप्यहो ! ।
भूतप्रेतकुशाकिनीच्छलरिपूच्चाटस्फुरत्कार्मणा
क्षुत्योपद्रवमण्डलानि निखिलान्याशु प्रणेशुर्नृणाम् ॥ ७८ ॥
नो दुष्टा पशव स्वभावरिपव प्रानोभुवुर्नो खला-
स्तस्योत्कृष्टयश प्रतापसुगुणा व्यापुश्च सर्वा दिश ।
तत्तन्निर्जितका इवापरमहासूरीश्वराणा च ते
दूर क्वापि पलायिता बुबुधिरे कैश्चिद् यथा नो पुन ॥ ७९ ॥
षट्तर्कीपरितककर्कशमतिप्रोत्सर्पिदर्पोत्कर-
स्फूर्जद्दुर्दमवादिसमदमदापस्मारविस्मारके ।
एतस्मिन्नवति प्रभौ जिनमत तद्द्वेषिण क्वाप्यगु-
श्छिन्नोत्साहमतिप्रभावरुचय कष्ट जिजीवु परम् ॥ ८० ॥

विश्वव्यापिनि तस्य विश्रुतयश पद्माकरे सर्वत
कम्पाङ्कोत्पतदम्बुशीकरतुलारूढोडुमालाचितम् ।
नीलाम्भोजति तावदम्बरतल स्फेष्टाष्टकाष्ठादल
सूर्याचन्द्रमसौ मरालतुलनादोलामथारोहत ॥ २८१ ॥
तस्याखिलश्वेतपटाधिपस्य शक्नोति क श्वेतपटान् प्रमातुम् ।
एको यश श्वेतपटो यदस्य दिगङ्गनाङ्गाऽऽवरण विधत्ते ॥ २८२॥

किं बहुना—

ध्वस्ता वादिमदा हृत कलिमलो मिथ्यात्वमुग्र तम-
श्छिन्न मण्डलमण्डलप्रसृमर प्राप्त नृपेभ्योऽर्चनम् ।
फलमौ शासनभा युगोत्तमगुणैराऽऽप्ता तुला गौतमी-
त्युद्यल्लब्धिगुणप्रभावचरितै सूरि समोऽन्योऽस्य न ॥ २८३ ॥
बृहत्क्षेत्रसमाससप्ततिशतस्थानादिशास्त्रैर्नवै
पात्रैराऽऽगमवारिधेरतिगुरो पूर्णे स्वधीगाहितात् ।
उद्धृत्यार्थसुधारसान्त्र सुमनस ससारतापापहान्
सोऽपीप्यत् पुरुषोत्तम स्वतिशयप्रौढिश्रिया सश्रित ॥ २८४ ॥
शिष्यास्त्रीन् समताऽस्थपद् निजपदे प्राज्ञान् स तेष्वादिम
रयात श्रीगुरुचन्द्रशेखर इति त्रैवेद्यवारानिधि ।
प्रौर्णोनोत् किल चन्द्रशेखरमहो ' नाम्नाऽपि पास्पर्द्धत
योऽसोढा भुवने स्वकीर्तिपटलैर्निर्माय शौक्ल्याद्वयम् ॥२८५॥
अभिमन्त्रितरजसाऽपि हि गृहहरिकादुर्द्धरश्च मृगराज ।
दूर नेशुर्यस्मात् सपरिकाराद् महिमवारिनिधे ॥ २८६ ॥
न धीर गोक्षीर न मधु मधुर किं तु विधुर
मन साक्षाद् द्राक्षा न हरति सुधा साऽपि हि मुधा ।
न सान्द्रा वा चान्द्रा न वमरुचय साधुश्चये
श्रुता चेद् यद्वाणी भवरिपुकृपाणी नवरसा ॥ २८७ ॥
वासिकभोज्यकथानकशत्रुञ्जयरैवतस्तुतिप्रमुखा ।
चित्राकृतिर्यदीया कविकुलमोदप्रदा जयति ॥ २८८ ॥

अग्न्यश्ववह्नीन्दुमिताब्दजात १३७३
शरभविश्वे १३८५ यमितामवाप्य ।
द्विनन्दविश्वे १३९२ च पदप्रतिष्ठा
त्रिदोर्मनुप्वा १४२३ प च य सुरौक ॥ २८९ ॥
शिष्याध्यापनकौशल निपुणता सा सार्ववैद्ये गिरा
माधुर्य प्रशमादयो जनहित चारित्रमप्युज्ज्वलम् ।
विश्वाप्यायकदेशनातिसुपमा चैव परो विश्रुतै-
र्यस्याऽभूत् सदृशो गुणैर्न स गुरु सद्वाय देयात् सुगमम् ॥२९०॥
श्रीसोमतिलकसूरिस्तस्य गुरुस्तदनु चैकवर्षेण ।
जिनभुवने १४२४ स्वर्गमितस्तनोतु सद्वाय कल्याणम् ॥ २९१ ॥
तस्य स्वर्गतिसमये सुरकृतरोद्योतनादिमहिमाभम् ।
वीक्ष्य जना प्रोचुरहो ! विमानमागाद् गुरोरस्य ॥ २९२ ॥
पात्रावतीर्णदेवी जगौ सुरेभ्य श्रुत मया मेरौ ।
सौधर्मेन्द्रसमाना जज्ञुरिमे श्रीतपाचार्या ॥ २९३ ॥
शिष्यो द्वितीयस्त्वभवत् तदीय
श्रीमान् जयानन्दगुरु स योऽभूत् ।
कलिद्विप कल्मजयाद् विधायाऽऽ-
नन्द सता सार्थकनामधेय ॥ २९४ ॥
जातोऽन्तरिक्षद्विपविश्ववत्सरे १३८०
द्विनन्दवह्नीन्दुपु १३९२ योऽभवद् व्रती ।
स्नेहाद् निपेधप्रवणेऽग्रजन्मनि
प्रबोधिते देवतया प्रभावक ॥ २९५ ॥
पद श्रित सोत्तरसूरिरब्दो-
र्मनुष्व १४२० मेयातिशयश्रिया निधि ।
चकार रम्य शकटालजन्मनो
वृत्त गमी या कुयुगाग्धिगोपु १४४१ य ॥२९६॥
यद्देशनाशैवलिनीनिलीना

प्रोज्झन् द्विजौघा अपि कल्कपङ्कम् ।
तदेकलीना जनचित्तमीना-
स्तथा परोद्यद्बकवृत्तिभीतिम् ॥ २९७ ॥
यदीयविद्याविभवादकोविद
शेष स्म सर्वं प्रतिभाति विष्टपम् ।
दधाति यद्दुर्विधता विधि पुरो
महेन्द्रभूते सनरामर जगत् ॥ २९८ ॥
युगोत्तमाभो जगदुत्तरो गुणै-
र्यो भारतीभारतसयमश्रियो ।
आधारभूत समभूत् प्रभावभू-
स्तनोतु सङ्घस्य स सातसन्ततिम् ॥ २९९ ॥
श्रीदेवसुन्दरयुगोत्तमसूरिराजा ५०
शिष्या जगत्त्रयदृशो जयिनस्तृतीया ।
यैर्भास्वरै स गणराट् पुरुषोत्तमोऽपि
भूलेशतामभृत सोमललामसूरि ॥ ३०० ॥
षण्णवाग्निविधुवत्सर १३९६ जाता
प्राव्रजन् जलधिखाब्धिमहीषु १४०४ ।
ये महेश्वरपुरे नगरत्ने १४२०
पत्तने च पदसम्पदमापु ॥ ३०१ ॥
येषा जगद्विस्मयमोदकारिण
गर्जर्द्धिरुद्धो विदधे पदोत्सवम् ।
सौवर्णिक सङ्घपतिर्नृपप्रभ
सिंहोऽर्हतो ज्ञानमह नु वासव ॥ ३०२ ॥
अथ तेषामवदातैतिह्यप्रकटन किञ्चित् क्रमात्—
बाल्येऽपि येषा किलमम्बिकाजुषा सुलक्षणे लक्षणवेदिन पदौ ।
समीक्ष्य केचिद् विबुधा जगु परा चिर भवित्री महनीयता भुव ॥३०३॥
कोटीनाराहपुरे गणभृच्छ्रीसोमतिलकसूरीणाम् ।

गणभारोद्धरणपटु पात्र जिज्ञासमानानाम् ॥ ३०४ ॥
सुध्यानलीनमनसा विशदगुणैर्भाविनो युगवराभा ।
क्षुल्लत्वेऽपि च कथिता येऽम्बिकयाऽनन्तभाग्ययुज ॥ ३०५ ॥
(युग्मम्)

अभून् त्रिशत्या वरयोगिना वृतो-
ऽन्यदोदशीपाभिधयोगिनायक ।
कृतस्थिति पत्तनगुङ्कडीसर-
स्यनेकमन्त्रादिसमृद्धिमन्दिरम् ॥ ३०६ ॥
हरन् गराम् स्थावरजङ्गमानय
जलानलव्यालहरीभभीहर ।
अनागतातीतविदद्भुतास्पद
नृपेभ्यमन्त्र्याद्यखिलप्रजार्चित ॥ ३०७ ॥

निरीक्ष्य दूरादपि यानरियतो मुदाऽऽशु दण्डप्रवकृत् सहानुगै ।
अवन्दत व्यञ्जितभक्तिडम्बर प्रजासमक्ष बहुधा स्तुवन् गुरून् ॥३०८॥
सङ्घाधिपनरियार्यै पृष्टो नमनादिहेतुमाख्यच्च ।
गुरुरादिदेश दिव्यज्ञानर्द्धि कणयरीपा माम् ॥ ३०९ ॥
पद्माक्षदण्डपरिकरचिह्नैरुपलक्ष्य सूरयो वन्द्या ।
भवता युगप्रधाना शिवदा इत्यादि तद् व्यनमम् ॥ ३१० ॥
धाराभिधश्रावकपुङ्गवेन पक्षोपवासैर्वशित सुपर्वा ।
अपृच्छ्य सीमन्धरसार्वमारयत् त्रिभिर्भवैर्मुक्तिपद हि येषाम् ॥३११॥

सारङ्गमन्त्री वटपद्रवासभाग्
द्विपन् जिनोक्तीरपि पूर्वजक्रमात् ।
निबुध्य देवस्य गिरा सुगोत्तमा
नभिग्रहात् सिद्धपुरेऽभिगम्य यान् ॥ ३१२ ॥
वेदादिशास्त्रे कृतनैकनोदन
सप्रत्ययैर्यद्वचनामृतैर्मुदा ।
विधूय मिथ्यात्वगर नतिस्तुती

सृजन् प्रबुद्धो जिनधर्ममग्रहीत् ॥ ३१३ ॥
महाधन श्राद्धवर प्रभावक
सुदर्शनाणुव्रतभृत् सुशास्त्रवित् ।
दिने चतुष्प्रासुकद्रव्यभोजन-
व्रतोऽस्ति नानाऽद्भुतपुण्यकर्मठ ॥ ३१४ ॥
गुणर्द्धिसवादिसुपर्वभावितै
रपीति तेष्वेव युगप्रधानताम् ।
निश्चित्य युक्त गुरुधीनिवेशन
शिवाय विज्ञैरधुना प्ररूप्यते ॥ ३१५ ॥
देवाना खलु सुन्दरो गुरुरिमामास्थाय नव्या तनू
दृष्ट्वा शासनमर्दित क्षुकलिना तच्चिन्तकेन्द्रार्थित ।
अर्हद्भक्ततयाऽत्र तत्सुखयितु गच्छेऽवतीर्णस्तपा-
सझे तत् किल देवसुन्दरगुरुर्व्याहाऽपि तेष्वित्यसौ ॥ ३१६ ॥
विद्याभरोऽसरयमुनीन्द्रवृन्दै-
र्निपीयमानोऽपि हि वर्धमान ।
कथ तुला यातु पयोधिनैषा
नि शेषमेकोऽपि पपौ मुनिर्यम् ॥ ३१७ ॥
तेषा त्रैवैद्यपाथोधेरूर्म्युल्लासितशीकरान् ।
पिबन्ति गुरुशुक्लास्तत् किलैतेऽपि पण्डिता ॥ ३१८ ॥
सर्वत प्रसरभाञ्जि यशासि
क्षीरनीरनिधयन्ति यमीशाम् ।
तानि तत्र परसूरिततीना
शीकरावलिरिवाथ विभान्ति ॥ ३१९ ॥
तेषा परेषामथ सूरिराजा
चिकीर्षता विश्वकृता यशासि ।
उन्मानवीजानि विचक्रिरे प्राक्

१ 'सदावनेऽप्येकसुतोऽपि शालवान्' इत्यपि पाठ ।

पूर्णेन्दुबिम्ब किल तारकाश्च ॥ ३२० ॥
उत्कल्लोलैर्द्विरदरदनच्छेदकुन्दावदातै
शुक्लाद्वैत त्रिजगति गमिते तैर्यशोभि प्रपूर्य ।
अन्येषा चेद् वरिवृततति तदा तल्लवो नैव लभ्या
सत्ता यस्माद् विरमति सरिता सिन्धुना सगतानाम् ॥३२१॥
कोऽवेदयिष्यत् तुलनामतीतान्
श्रीगौतमादीन् गणिनो व्यतीतान् ।
युगोत्तमास्ते यदि नाभविष्यन्
निदर्शयन्त स्वगुणश्रिया तान् ॥ ३२२ ॥
वीरेण ये शासनधारका महा-
चार्या स्वनिर्वाणपदादनूदिता ।
एतेऽवगम्या खलु ते गुणोत्तरै-
राज्ञैतदीयैव शिवाय तत्कृता ॥ ३२३ ॥
नाल यस्याहिनेता हरगिरिरमल कर्णिकायन्धबन्धु
र्मांचद्दिग्दन्तिदन्ता दलततिरतुला पूर्णचन्द्रश्च कोश ।
ज्योत्स्नापूर पराग सितकरकिरणा केसरालीव भान्ति
स्फीत तत् तद्यशोऽब्ज त्रिभुवनसरसि व्योमभृङ्गानुपङ्क्ति ॥३२४॥
न विद्यया नैव तपोभिरग्रिमै
र्न वा महिम्ना न च भाग्यसपदा ।
गुणर्द्धिभिर्वाऽप्यधिक समोऽथवा
न कोऽपि तेषामधुनेह वीक्ष्यते ॥ ३२५ ॥
तदीयपट्टे गुरवो जयन्ति ये
ये चाऽऽपुरिन्द्रातिथिता विधेर्वशात् ।
तन्नामसकीर्तनपुण्यवारिभि-
र्गिर पवित्रा विदधेऽधुना मुदा ॥ ३२६ ॥
श्रीज्ञानसागरगुरुप्रभवो ५१ बभूवु-
राद्या यदीक्षकबुधा इति चिन्तयन्ति ।

मुक्तोऽपि गौतमगुरु समवातरत् स्व
वीक्ष्यान्वय सुगतवत् किल दु समेथ ॥ ३२७ ॥
अन्त साम्यसुधाह्रदप्रसृमरा किं प्रोच्चवीचीचया
हेलापीतजिनागमाम्बुधिभुव प्रोद्गारमाला किमु ? ।
किंवा वक्त्रसुधाद्युतेर्द्युतिभरा पीयूषदिग्धा सता
मेव स्रोदयते विकल्पनिकरो यद्देशनागीर्व्वहो ! ॥ ३२८ ॥
समील्याऽखिलसाम्यकाम्यकणकान् विश्वस्य किं योगिना
सारान् काञ्चन वा निचित्य जगता पीयूषवीचीकणान् ।
सर्वद्वीपसुधांशुमण्डलमिलत्सौम्यत्वलक्ष्मीलवान्
किंवाऽऽदाय विनिर्मितेयमिति यन्मूर्तिर्बुधैस्तर्किता ॥ ३२९ ॥
शरण समसूरिसंपदा हरण कल्मषसहते सताम् ।
वरण खलु निर्वृतिश्रिया न मुदे कस्य यदीयदर्शनम् ॥ ३३० ॥
असमा जगति श्रुतश्रियो न पथे सयमशुद्धता गिराम् ।
समतीततुला च सौम्यतेत्यभवस्ते जगदुत्तरा गुणै ॥ ३३१ ॥
किं मूर्ति नवम श्रितो रसपति सिद्धान्ततत्त्वश्रिया
कोश किं गुणसंपदा मितिमुचा चन्द्रसुता किं निधि ? ।
जीवातु कलिविद्विपा प्रतिहत श्रीजैनधर्मस्य किं
दुर्ग किं भवभीतजन्तुनिवहस्येत्यूहितास्ते बुधै ?॥ ३३२ ॥
न ग्रामे न कुले वनौ न न मुनौ तेषा मनो बन्धभाक्
शय्याऽन्नौषधपानकादि नितरा तै शुद्धमेवाऽऽहृतम् ।
चातुर्वेद्यरमा ह्यधारि भुवनोत्कृष्टा न चैतद् मद
स्तत्त्व तेन वदाम्यहो ! जिनमतस्याऽऽसूपमास्तेऽभवन् ॥३३३॥
धन्यो धन सङ्घपति पदोत्सवान्
श्रीस्तम्भतीर्थे विविधाद्भुतप्रथम् ।
तेषामहो ! स्तम्भनकेशपार्श्व
चैत्ये महाराजबलादचीकरत् ॥ ३३४ ॥
ते लेभिरे जन्म मनुप्रमाऽब्द

शतेपु यातेष्वधिकेपु वाणै १४०५।
हयेन्दुभि १४१७ सयममिन्दुवेदै १४४१
पद रातकैस्त्रिदिव १४६० च तुर्यम्॥ ३३५॥

स्वमायुरन्ते स्वयमाकलय्य ते निपिध्य भक्त वहुसङ्घसाक्षिकम्।
सर्वमिता साम्यसुधारसोर्मिभिर्यथोगिमुद्रा विशदा दधुस्तदा॥ ३३६॥

यच्छ्वासकासौ च कफान्वितौ द्रुत
व्यनेशता कोटिगयोगविद्रुतौ।
तेषा हि गम्या तदनुत्तरा गति
सवादमात्र त्रिदशोक्तय पुन ॥ ३३७॥

ताश्चेमा –

खरतरपक्षश्राद्धो मन्त्रिवरो गोवल सकलरात्रिम्।
अनशनसिद्धौ भक्त्या गुरुकर्पूरादिभोगकर ॥ ३३८॥
ईपन्निद्रामाप्याऽपश्यत् स्वप्ने सुदिव्यरूपधरान्।
तानिति वदतस्तुर्ये कल्पे स्म शक्रसमविभवा ॥ ३३९॥

(युग्मम्)

श्रीगुणरत्नगुरून् ये स्वप्ने स्वरराजरूपिणो दृष्टा ।
शिष्टाशिष्टविशेषानुपलम्भ लम्भयामासु ॥ ३४०॥
नैमित्तिकोऽपि वीरोऽपश्यत् तुर्यस्वरिन्द्रसमविभवान्।
तदनुत्तरगतिलाभाद् युगोत्तमास्तान् विनिश्चिनुम ॥ ३४१॥

तेषा निरातैर्ध्रुवमुत्तमैर्गुणै सता प्रपूर्णानि मनास्यहो [1] तथा।
यथोत्र केषामपि तेपु तेऽधुनाऽवकाशमायान्त्यणुरूपिणोऽपि न॥३४२॥

तेषा गुणानामचिरस्य चायुष
प्रमोदखेदाश्रुभरं स्मृतेर्मम।
य स्यात् सम सैष निदानभेदत
कार्ये भिदैकान्तमत निरस्यति॥ ३४३॥

---

१ भर स्मरणद उभे सम य स नि' इत्यपि पाठ ।

विधेर्जराविक्लवता खलायित
कलेर्भुवो भाग्यविपर्ययोऽथवा ।
पूतोऽनुभूषा त्रिदिवस्य वाऽभजद्
निदानतामत्र चिरं तदस्थितौ ॥ ३४४ ॥

श्रीसोमसुन्दरगुरुप्रभुराप्ततदीय
त्रैवैद्यसागरमगाधमिहावगाह्य ।
प्राप्योत्तरार्थमणिराशिमनर्घ्यलक्ष्मी
लीलापदं प्रदधते पुरुषोत्तमत्वम् ॥ ३४५ ॥

न स्थैर्यं सुमनःपथे प्रविदधद् नैवापि वर्णोज्ज्वलं
प्रोच्चचापलमुल्लसज्जडतया यो निम्नगोल्लासकृत् ।
यद्गर्जत्यपि मादृशो जलदवत् सोच्चैः पदं संश्रितं
तत्त्रैवैद्यमहाब्धिशीकरकणाऽऽदानस्य तज्जृम्भितम् ॥३४६॥

सारस्वते प्रवाहे तेषां शोषं गतेऽधुना कालात् ।
शिष्यैरुपक्रियन्ते विद्याम्भःकूपकैर्लोकाः ॥ ३४७ ॥

दीनाद्युद्धरणात् पदोत्सवकृतैस्तीर्थेषु यात्रादिभिः
सत्रैर्दुःसमये गुरुप्रणमनैर्भक्त्या सदावश्यकैः ।
चैत्योद्धारविधापनैर्वितरणैः क्षेत्रेषु सप्तस्वपि
प्रौढैः पुण्यभरैः प्रभावपदवीं येनाऽऽप्यते शासनम् ॥३४८॥

सर्वेभ्यमालामुकुटस्य तस्य श्रीपातसाहोच्छ्रितमाननस्य ।
कर्णावतीमण्डनवाचसूनोः सङ्घाधिपेन्दोर्गुणराजनाम्नः ॥३४९॥

बन्धुः प्रबुद्धो वचनैर्गुरूणां तेषां महामोहतमोवृतोऽपि ।
आम्रः प्रवव्राज विमुच्य पत्नीपुत्रादिकानद्भुतभाश्च लक्ष्मीः ॥३५०॥

श्यामलनाममहेभ्यस्तेभ्यो बुद्धश्च नव्यरूपवयाः ।
प्राव्राजीत् परिमुच्याऽनुरागरूपोत्तरां जायाम् ॥ ३५१ ॥

सुनीशितारोऽर्धचतुर्थविंशा प्राबोध्य चाऽन्येऽपि हि दीक्षितास्तैः ।
गुणर्द्धिपात्राणि विचित्रचञ्चज्ज्ञानादिसत्पदवीं भजन्ते ॥ ३५२ ॥

मेदपाटपतिलक्षभूमिभृद्रक्ष्यदेवकुलपाटके पुरे ।

मेघवीसलसल्हेहेमसद्धीमानिम्यकटुकाद्युपासके ॥ ३५३ ॥
श्रीतपागुरुगुरुत्वबुद्धिभि कारित तदुपदेशसंश्रुते ।
तै प्रतिष्ठितमथाऽऽदिमाऽर्हतो मन्दिर हरनगोपम श्रिया ॥३५४॥
(युग्मम्)

कान्ताया गणिसपदो गणभृतस्तत्पूर्वजस्याऽभव-
स्तस्मिन् सिद्धिमिते सतीव्रतजुषो या नो कमप्यस्पृशन् ।
ता योगातिजरा बलाज्जगृहिरे तै कीर्तिकन्याश्च त-
त्सयोगे जनितास्तथापि चरित तेषामहो ! श्लाघ्यते ॥ ३५५ ॥
किञ्चिच्छ्रान्तमपि प्रमाणपठनैर्जाड्य पुरा वादिना
भैषज्यैरिव लब्धलर्कविषवद्वादे पुन प्रास्फुरत् ।
नव्या देष्विव तेषु दुर्धरतरस्याद्वादगर्जारव
वर्षत्स्वाप्तमहोन्नतिष्वनुपमोपन्यासपूरामृतम् ॥ ३५६ ॥
पीत्वा विनाशिताम्भोधिं पीताब्धि क प्रशसति ? ।
पीतस्त्वाब्धेर्न यस्याऽस्थादुदरे बिन्दुरप्यहो ! ॥ ३५७ ॥
चन्द्रशेखरसूरीणा ज्ञानाब्धिस्तैस्त्वशेषत ।
पीत्वा हृदि धृत सर्वं स्वादुर्दत्तोऽप्यवर्धत ॥ ३५८ ॥
(युग्मम्)

स्त्रीपुसाद्याकृतिभिरुदिते बाह्यरूपैरविद्या-
शक्त्या भातैस्तदपगमतश्चिन्मयैकात्मलीनम् ।
सत्तामात्र न यदुपगत तत्त्वतोऽस्मिन् विवर्ते
चित्त तेषा तदपि विषयग्रामबद्ध कथ स्यात् ? ॥ ३५९ ॥
साम्यारामे स्थिरतरलयात् सर्वदोन्मीलदेका-
नन्दास्वादेऽपसृतसकलोपाधिजन्याकुलत्वे ।
शान्त्याश्लेषप्रणयिनि यदात्मन्युदेतीह सौख्य
रम्भाभोगोद्भवमिव हरिस्तत्त एवाऽन्वभूवन् ॥ ३६० ॥
मूलग्रन्थचतुर्दिक्षु शासनौकोऽर्थदीपिका ।
दीपिका इव राजन्ते तत्प्रणीताऽवचूर्णय ॥ ३६१ ॥

तत्कृतिवेला जलधिं पीतत्रैवैद्यवार्धिगाम्भीर्यम् ।
भृगुपुरघोषात्तीर्थस्तोत्रमुखा विहितचित्तमुदा ॥ ३६२ ॥

ते सत्पदोन्नतिभृतः सुगभीरघोषा
निर्वापिताखिलजनाऽघनिदाघतापाः ।
प्राप्ता घनागमरमामसृतं ददाना
धोरथा भवन्तु भुवि मङ्गलवल्लिपुष्ट्यै ॥ ३६३ ॥

सूरीश्वराः श्रीकुलमण्डनाह्वा-
स्तेषां विनेया अभवन् द्वितीयाः ।
भाग्यं यदीयं पुनरद्वितीयं
ख्यातं यशश्च त्रितयेऽपि लोके ॥ ३६४ ॥

सवित्तिरेव सततं हृदि वावसीति
नोऽसपृतिस्तु लभतेऽपि पदप्रवेशम् ।
क्रुद्धेति साऽऽश्यपरवादिततीर्विरुद्धा-
स्तेषां जघान किल कल्पजकेलिशर्म ॥ ३६५ ॥

तदीयचातुर्यरमावलोकके
सभाव्यतेऽपीन्द्रगुरोः स्म मूर्खिमा ।
शेश्रीयते गोष्पदता यतः सरो
महाम्बुराशेः पुरतोऽपि मानसम् ॥ ३६६ ॥

अहो ! नव कश्चन बोधदीपस्तेषां जगद्भासनशक्तिशाली ।
निःश्वासवातैर्जितवादिनां यः प्रगल्भते स्माऽस्तभवादिदर्पे ॥३६७॥

जन्माङ्कस्तैरभ्यधिकेषु शक्रे-
ष्व१४०९थौषधीशैर्व्रत१४१७मक्षिवेदे १४४२ ।
सूरेः पदं चापशरेषुभि १४५५ स्ते
चैत्रे ययुः स्वर्जगतामभाग्यात् ॥ ३६८ ॥
विधेर्जरा० ॥ ३६९ ॥

निजतीर्थिकपरिकल्पितकुमतोद्धरशैलदलनशतधारः ।
तन्निर्मितो विजयते सिद्धान्तालापकोद्धारः ॥ ३७० ॥

अष्टादशारचक्र तेषा हारश्च हृदयसस्पर्शात् ।
भापयते विबुधानपि चञ्चद्वर्णस्फुरद्भाभृत् ॥ ३७१ ॥
क्षमाधरगणाकीर्णगच्छभूभारधारिण ।
दिङ्नागफणिनाथाद्यै स्पर्धन्ते ते स्म सन्ततम् ॥ ३७२ ॥
उभावेतौ गुरू यातौ नेत्रे तु चरणाश्रय ।
स्खलल्येषा तत्त सम्प्रत्यतिचारे समेष्वपि ॥ ३७३ ॥
तेषा च सूरिगुणरत्नसमन्विताना
श्रीस्तम्भतीर्थनगरालिगसद्वसत्याम् ।
सौवर्णिको लरमसिंह इति प्रसिद्ध-
श्चक्रे पदोत्सवततीर्वरसङ्घनेता ॥ ३७४ ॥
गुरूत्तमा श्रीकुलमण्डनास्ते प्रख्याततेज प्रचयप्रभावा ।
जगत्पवित्रीकरणाभिधानास्तन्वन्तु मङ्गल्यसुखानि सङ्घे ॥ ३७५ ॥
देवसुन्दरगुरुक्रमपद्मोपास्तिविस्तृतसमस्तगुणा ये ।
तद्विनेयवृषभा विजयन्ते कीर्तयामि ततकीर्तितर्तीस्तान् ॥३७६॥
आद्या जयन्ति गुणरत्नमुनीन्द्रचन्द्रा
सूरीश्वरा सुगुणरत्नविभूषणैर्ये ।
सा काऽप्यवापि सुभगत्वरमा यया तान्
श्लिष्यन्ति सर्वबुधमानसवृत्तिनार्य ॥ ३७७ ॥
तेषा निर्जितवादिराजिकुयशोजम्बालजालाविले
भ्रान्त्वा भूवलयेऽखिलेऽथ चलिता स्व स्वर्गदण्डाध्वना ।
श्रान्ती श्रान्तिहृतीच्छयेन्दुसरसि स्वैर सुधाशीकरान्
कीर्तिर्यान् विकिरत्यसौ प्रतिनिश हश्या ग्रहादिच्छलात् ॥३७८॥
यज्जाता हिमभूभृत्त पशुपते पत्नीति क प्रत्यय
स्तत्कीर्तिर्जनिताऽमुनेति तु सता नून प्रतीते पथ ।
एषा यद्धवला हिमाऽपि जनयेद् म्लानि जवाद् वादिना

१ अष्टादशारचक्र तेषा हारश्च सपदि भापयते ।
विबुधानामपि [illegible] पाठ ।
२ 'यच्छिशिरा [illegible] ठ ।

वक्त्राम्भोजगणेषु निर्दहति च प्रोद्दामदर्पद्रुमान् ॥ ३७९ ॥
ग्रन्थेषु येषु न परस्य धिया प्रवेशो-
ऽप्येतेष्वपि प्रसरतीह तदीयबुद्धि ।
वैभाययत्यपि तटाश्रितमन्यमब्धि
र्यं सोऽपि दैत्यरिपुणा किमु नो ममन्थे ? ॥ ३८० ॥
जगदुत्तरो हि तेषां नियमोऽवष्टम्भरोपविकथानाम् ।
आसन्ना मुक्तिरमा वदति चरित्रातिनैर्मल्यात् ॥ ३८१ ॥
सिद्धत्वात् सार्ववैद्यस्य ते सिद्धपुरुषोत्तमा ।
तदाप्ततत्कणा शिष्या यद्वशीकुर्वते जगत् ॥ ॥ ३८२ ॥
सर्वव्याकरणावदातहृदया साहित्यसत्यासवो
गम्भीरागमदुग्धसिन्धुलहरीपानैकपीताब्धय ।
ज्यायोज्योतिषनिस्तुषा प्रदधतस्तर्केषु चाऽऽचार्यक
वादे तेऽत्र जयन्त्यशेषविदुषा त्रैवैद्यदर्पोष्मलान् ॥ ३८३ ॥
उत्कल्लोल दिशि दिशि बुधा कर्णपात्रै पिबन्त
स्फीत गीत सुकृतिततिभिस्तद्यश क्षीरपूरम् ।
तेषा शुद्धा चरणकमला बिभ्रता श्रीगुरूणा
सृष्ट्या स्रष्टा जगदुपकृत मन्यते साम्प्रत वै ॥ ३८४ ॥
परमेष्ठिमन्त्रतत्त्वाम्नायस्मरणेन दैवतादेशै ।
पारत्रिक्यैहिकीस्ते प्रायो जानन्ति कार्यगती ॥ ३८५ ॥
स्वदर्शने वा परदर्शनेषु वा
ग्रन्थ स विद्यासु चतुर्दशस्वपि ।
समीक्ष्यते नैव सुदुर्गमेऽप्यहो !
यत्र प्रगल्भा न तदीयशेमुषी ॥ ३८६ ॥
या ज्ञानाद्युद्यमप्रौढिर्या च नित्याऽप्रमादिता ।
या चैषा स्मरणाशक्ति साऽन्यत्र श्रूयतेऽपि न ॥ ३८७ ॥
चक्षुष्टीकाशलाका वै षड्दर्शनसमुच्चये ।
ज्ञाननेत्राञ्जनायेव सता तत्त्वार्थदर्शिनीम् ॥ ३८८ ॥

उद्धृत्य ये व्याकरणाम्बुराशितो विलोड्य बुद्धिप्रसरामराऽद्रिणा।
शुद्धक्रियारत्नसमुच्चय सतामाश्चर्यभूत विबुधालये ददु ॥३८९॥
लोकोत्तरा सच्चरणश्रिय मुदा सदा भजन्तश्च सरस्वर्तीं प्रियाम्।
दुष्कर्मदैत्यव्यथका जयन्तु ते गुरुप्रवेका पुरुपोत्तमाश्चिरम्॥३९०॥

(युग्मम्)

विश्रतेऽथ नवता जयिन श्रीसोमसुन्दरगुरुक्रमपद्मा ५१।
सस्मृता अपि विदध्युरनन्त शीतिमानमघतापहृतेर्ये ॥ ३९१ ॥
सरस्वतीमागमवार्धिसगतामवाप्य येषा सुरसोर्मिवर्मिताम्।
पुपूपया स्वस्य नु सन्मनोगणस्त्यजेन्न तीर्थं प्रियमेलक विदन्॥३९२॥

न नाममात्रादपि तु स्फुरत्प्रभै
गुणप्रभावैर्नरसिह एव स।
महोत्सवैर्य कलिदैत्यहिंसनात्
क्षमाभृतोऽमून् सुपदे १४५७ न्यवीविशत् ॥ ३९३ ॥

तान् दूलेवात्मकीर्त्या विशदसुभगतारयापनादुत्सुकत्व
दृत्वा नीता भजन्ते सकलसुमनसा यन्मनोवृत्तिनार्य।
लब्ध्वाऽऽगस्तद्गुरूणा निजनुतिसमयावाड्मुखत्वावलोक
क्षुद्धा प्रोद्यद्गुणौघा निगदितुमिव तत्कर्णपङ्क्तौ विशन्ति॥३९४॥

सौभाग्यैतस्तेऽभ्यधिका हरे पितुर्वेताढ्यविद्याधरसेव्यताजुप।
भजन्ति वामा न पर क्षमाभृता ध्यायन्ति यत्तान् सुमनोऽनला अपि॥३९५॥

ते पाल्यमाने जिनशासनेऽधुना नेशा विधातु कुमतव्रजा व्यथाम्।
प्रकाशित पद्मवन विवस्वता पराभिभूयेत तमोभरैर्न यत् ॥ ३९६ ॥

आराध्य देवानपि या दुरापा वाणी परैस्तेपु निसर्गत सा।
दुरासदाऽन्यैर्विविधैरुपायैर्या श्रीर्हरे साऽनुचरी स्वभावात्॥३९७॥
किं मोहाऽहिविषोर्मिमूर्च्छितजगज्जीवातवोऽमू सुधा

---

१ सौभाग्यमेपामधिक हरे इत्यपि पाठ।

२ जुपाम् इति च।

धारा स्वागमदुग्धवारिधिभवा स्फारा छहर्य किमु ? ।
किंवा शासनसौधभासनचणा दीप्रा प्रदीपश्रिय ?
सर्वध्वान्तभिद सतामिति मतिं तद्देशनास्तन्वते ॥ ३९८ ॥
त एव धर्तुं जिनशाशन पतत् तद्दु पमापङ्कभरेऽधुनेशते ।
युगान्तवातोद्धतवार्धिविप्लुता महावराहाद् न परो दधाति गाम्॥३९९॥
क्षमापरा इत्यपि साहसिक्यात्
समारतो जेज्यति ते प्रवादान् ।
दन्दह्यते वा शिशिरेतिवुद्ध्या
ऽप्यालिङ्गिताब्जानि न किं हिमानी ?॥४००॥
उपतदमपि सश्रिते विनेये
विल्सति वाग् सुमनोमनोऽपहर्त्री ।
गुणवति रमणे वदाश्रिते वा
भवति रति किल योषिता समाना ॥४०१॥
प्रभवति महिमा यथा तदीयो
जगति न कस्यचनाऽपरस्य तद्वत् ।
प्रसरति तरणेर्मरीचिचक्र
वियति यथा न तथा हि तारकाणाम् ॥ ४०२ ॥
नित्य विवृद्धिगकला सदखण्डवृत्ता
प्राप्तोदया स्मरहृतोऽस्तकुरङ्गसङ्गा ।
भ्रान्त्युज्झिता विदलयन्ति तमस्तथापि
श्रीसोमसुन्दरतया प्रथिता अहो ! ते ॥ ४०३ ॥
ते शीतिमानमतुल दधते भवस्या-
ध कारकारककलावरवृत्तताऽऽढ्या ।
सदर्शितामृतरसा निजगोविलासै
श्रीसोमसुन्दरतया प्रथिता सुयुक्तम ॥ ४०४ ॥
नानागोचरमारवस्थलततिभ्रान्त्युत्थतापोत्तृप
सौरयेच्छामृगतृष्णिकाम्भसि न के ताम्यन्ति चेतोमृगा ? ।

खेलत्यात्मवने त्वयी स परमानन्दादिदूर्वाङ्कुरा-
स्वादी साम्यसुधाहृदे प्लवनकृत्तुप्यस्तदीयं पुन ॥ ४०५॥
जितद्राक्षा व्याख्या वचनललित साम्यकलित
गुरुस्फूर्तिर्मूर्तिर्लवणिमकला दोषविकला।
अहो! येषा पोषाङ्कितसुचरण सिद्धिवरण
विशुद्र ते भद्र ददतु भवता धीधनवताम् ॥ ४०६ ॥
श्रीसाधुरत्नगुरुविस्तृतभाभरोऽय
श्रीगच्छमौलिरमल समलङ्करोति।
श्रीजैनशासननृप निहतारिवर्ग
स्फूर्जत्प्रतापमहिमाप्तजगत्प्रभुत्वम् ॥ ४०७ ॥
वेलेवोल्लासिनी तद्गीस्वैद्याऽपारसागरे।
दूर विक्षिपते दृप्यद्वादिन कर्करानिव ॥ ४०८ ॥
आकौशलधर काव्योऽप्यानैपुणधरो गुरु।
तेषा विद्यासु नैपुण्यादाचातुर्यमय जगत् ॥ ४०९ ॥
प्रभावकाणा प्रथम प्रसिद्धिभाक्
स सङ्घनेता प्रथम प्रशस्यते।
अचीकरद् योऽद्भुततत्पदोत्सव
श्रीपत्तनेऽष्टेन्द्रियरत्नवत्सरे १४५८ ॥ ४१० ॥
आहेमचन्द्रात्रिदिव विधाय प्रभावकोत्पत्तिकथादरिद्रम्।
सृष्ट्राऽनुसृष्ट्वा पुनरेव तेषा जैनेश्वर शासनमन्वकम्पि ॥४११॥
षर्पत्सूनतवारिदोष्विव मुहुर्वादेषु तर्कामृत
तेपूचै पदसङ्गतेषु भुवि या कीर्ति सरिज्जायते।
सपूर्योत्तममानसानि विदुषामुन्मूल्य दर्पद्रुमान्
मिथ्यात्वोरुदवोपशान्तिमपि सा कृत्वाऽब्धिमालिङ्गति ॥४१२॥
फलन्दिकासोरभभृत्पदाम्बुजाश्रितस्य तेषा व्यथते न मूर्छिमा।

---

१ यस्त्वय इत्यपि पाठ।

२ धर्मोपदेशामृतमिति वा पाठ।

न नैशमन्धतमस प्रगल्भते विलेप्तुमुष्णागुकराम्बुज यत ॥४१३॥
यतिर्नीतस्न्यपूर्त्तिर्मूर्त्तिरिव चारित्रकल्पद्रुमस्य ।
तन्निर्मिता विनयतेऽविचारचोराञ्चिारहरा ॥ ४१४ ॥
उत्सुत्रा स्तनुलवणिमालोकनान् स्मेरचित्त-
ध्यानाद्भाग्यार्पितगुणततेर्वार्तश्रुते श्रोत्रकर्णे ।
ये मन्यन्ते विबुधनिकरैर्गौतमस्याऽवतार
श्रेय श्रेणीं दृदतु जगते ते जयश्रीपरीता ॥ ४१५ ॥
श्रीदेवसुन्दरगुरुप्रभवो गणेशा
अप्याश्रयन्ति गुरुभिस्त्रिभिरेभिरेवम् ।
सूक्ष्मार्थबोधरविकान्त्यहविभ्रमाभ्यै
नेत्रैरिव त्रिभुवनेऽपि हि शङ्करत्वम् ॥ ४१६ ॥
श्रीमद्गच्छहिमालये लवणिमोत्कल्लोलपद्मद्रग-
स्ते नुन गुरव सरित्ततिरिवैतेभ्यो विनेयावली ।
उद्भूता भुवनेऽभित प्रसृमरा मादिद्रुविद्राविणी
पावित्र्य तनुते हरत्यथ मल मिथ्यात्ववापापहा ॥ ४१७ ॥
लसन्ति तेषा गणरत्नसिन्धवो मुनीन्द्ररत्नानि महाप्रभाणि ।
क्षमाधराणामपि मौलिमालाशोभाऽखिलाऽऽशासु विधीयते वै ॥४१८॥
यथाहि–
श्रीदेवशेखरगणिप्रथिताभिधाना
श्रीवाचकावलिशिरोमुकुटायमाना ।
तेषा विशुद्धगुणसयमभासमाना
शिष्या जयन्ति विगलत्कलिशत्रुमाना ॥ ४१९ ॥
शिष्यस्तदीयोऽयमपीति मन्यते श्रीवाचकेन्द्रेष्वगुणोऽपि मान्यम् ।
महप्रभो पुत्र इति ग्रहावलौ न पूज्यते पङ्गुरपीह किं शनि ?॥४२०॥
अहो ! तेषा कराम्भोजवासाना सुप्रभावता ।
जातो यैर्मौलिगैर्योग्योऽप्यहक मुनिसुन्दर ॥ ४२१ ॥
श्रीश्रुतसुन्दरवाचकवर्या श्लाघ्या न कस्य गुणनिधय ? ।

यद्गी स्पर्धापापाद् मन्ये श्वभ्रे सुधाऽपप्तत् ॥ ४२२॥
जयचन्द्रवाचकैः किल जित्वा विद्यावलेन लघिमानम् ।
नीता गुरुगुधशुक्रा स्थेमानं दधति न क्वापि ॥ ४२३ ॥
श्रीभुवनसुन्दरा अपि वाचकवर्या न कस्य हर्षाय ? ।
सत्यपि येषां वाणी प्रतिचतुरं लीयते हृदये ॥ ४२४ ॥
श्रीजिनसुन्दरवाचकहृदयगृहेऽदोपवैर्यविपयतया ।
विनयो गुरुभक्त्या सह विलसति निश्शङ्कमनवरतम् ॥ ४२५ ॥
सम्यक्परिहृतसप्ताऽधिकदशभिदसंयमा विशदचित्ताः ।
कण्ठस्थाऽऽगमसूत्रस्फुरदर्थाः सद्वृत्ताऽऽस्रवणाः ॥ ४२६ ॥
जयधर्मनामविबुधाः स्थविरा गच्छेशवन्धवः कस्य ? ।
श्लाघ्या नैतत्कालाऽनुत्तरगुणचरणकरणाढ्याः ॥ ४२७ ॥
(युग्मम्)
नानाऽनार्यप्रायान् देशान् दूरेऽप्यवूबुधन् धीराः ।
स्थविराश्च देवमङ्गलविबुधा गुरुगच्छकार्यकृतः ॥ ४२८ ॥
अन्येऽपि श्रुतसागरदेवप्रभरत्नसुन्दरा विबुधाः ।
अथ सर्वशेखराह्वाः ख्याताः क्षेमङ्कराह्वाश्च ॥ ४२९ ॥
सविग्नकमलचन्द्राः सदाश्रवा ज्ञानकीर्तयश्चापि ।
बुधसाधुसुन्दराऽभयसुन्दरमिश्रा यशःश्रीद्धाः ॥ ४३० ॥
आनन्दवल्लभाह्वा विशदगुणाः सहजधर्मनामानः ।
विबुधेन्द्रशीलकुम्भा विख्याताः शान्तिमूर्तिबुधाः ॥ ४३१ ॥
निस्सङ्गैतैकरङ्गा वनवासे सोमशेखरा लीनाः ।
गुर्वादेशधुरीणा विमलादिकमूर्तयश्चाऽपि ॥ ४३२ ॥
सर्वसमुद्राद्या अपि वहवो लुप्तान्यगणकतारकभाः ।
गच्छेशाऽर्ककरा इव दिशि दिशि निघ्नन्ति मोहतमः ॥ ४३३ ॥
(पञ्चभिः कुलकम्)
प्रायो भान्ति गणेऽस्मिन् पदान्यहो ! चतुरशीतिसङ्ख्यानि ।
इव तावता गणाना सारीर्वहितानि विधिनाऽऽत्तै ॥ ४३४ ॥

गुर्विनयो गणभक्तिर्ज्ञानचरित्राद्यश्च निर्द्वन्द्वा ।
आसन् महत्तराया मुगुणाश्चारित्रचूडायाम् ॥ ४३५ ॥
यस्या ममयार्थमर्णाद्विद्वरमूम पुर श्रयेद् आर्या ।
आरंगात्र प्रशस्या महत्तरा भुवनचूला सा ॥ ४३६ ॥
प्रवचन धर्मस्यासौ वादी नैमित्तिकस्तपस्वी च ।
विद्याविन् सिद्धकवी प्रभावकाश्चाऽष्ट वद्गच्छे ॥ ४३७ ॥
तथाहि–
आचार्योपाध्याया गणेऽत्र वाचनाचार्यपदलब्धिजुष ।
प्रायोऽष्टधाऽपि सन्ते शासनमुद्भासयन्त्यभित ॥ ४३८ ॥
विभागतोऽपि च–
आचार्यादिपदस्था यतय साध्व्यो महत्तराद्याश्च ।
श्राद्धाश्च तारतम्यात् प्रवचनकुशला विभान्त्यत्र ॥ ४३९ ॥
श्रीजिनसुन्दरवाचकमनुभितसरदुदयरत्नमुख्याश्च ।
हीरीरन् भुवनान्युरे विभ्रन्यङ्गानि निखिलानि ॥ ४४० ॥
सर्वपदस्था प्रायो यतय श्राद्धाश्च मन्त्रिहेमाद्या ।
धर्मकथालब्धिभृत करन्ति जिनधर्मसाम्राज्यम् ॥ ४४१ ॥
श्रीसूरिवाचकेन्द्रैर्विद्याधनयाचकैमितद्धिपणै ।
त्रियतेऽत्र वादलब्धिर्विबुधैर्यतिभिश्च बहुभिश्च ॥ ४४२ ॥
सत्त्वसर्वस्तिलणप्रबुद्धवरसर्ववल्लभप्रमुखा ।
अवितथनिमित्तविज्ञा गणरक्षणदक्षिणा नहत्र ॥ ४४३ ॥
गुरुगच्छवालवृद्धप्रमुखमहानेककार्यनिष्णाता ।
सर्वधुरीणप्रवरा माध्यस्थ्याद्यैरनन्यसमा ॥ ४४४ ॥
द्वाग्मया तपसि रता गुणवर्धनसाधुसागरप्रमुखा ।
लोकोत्तरगुणचरिता निवसन्ति मनस्सु नो केषाम् ? ॥ ४४५ ॥
येषा तप शक्तितप्रभावा समर्पय शून्यमहो ! श्रमन्त ।
शास्त्रैर्निषिद्धामपि रात्रिचर्या चरन्त्यदृश्या किल लज्जयाऽहि ॥४४६॥
मासद्वयोपवासप्रमुखै ससारतारणमुखैश्च ।

त्रिदिनोत्सर्गाद्यैरपि विविधैर्बाह्याऽऽन्तरतपोभि ॥ ४४७ ॥
ते सर्वदेवादिमुनीश्वराश्च निस्तन्द्रसवेगसुधाभितृप्ता ।
प्रत्याययन्त किल धन्यमेघर्षिशालिभद्रप्रमुखान् जयन्ति ॥ ४४८ ॥
श्रीवीरभक्त्या मदमुग् दशोन पाण्मासिक यो विदधे तपोऽग्र्यम् ।
महातप कर्मसु नित्यलीन त शान्तिचन्द्र गणिराजमीडे ॥ ४४९ ॥
जानाना गुरुविहित स्वलिते शकटालजन्मनो दण्डम् ।
गुप्तधना विद्याढ्या बहव सिद्धाश्च सन्त्यत्र ॥ ४५० ॥
किं वाच्य कविसपदि बाला अपि यत्कवित्वगुणललितै ।
बुधगुरुकविभि स्पर्धागर्वं गच्छेऽत्र वाभजति ॥ ४५१ ॥
किं बाण को मुरारिर्न कविकुलकल सोऽचलो नाऽमरो वा
नाश्वास कालिदासे विलसति न गिरा चाऽपि हर्षे प्रकर्ष ।
भोज सौज प्रभो नो न च हरति मनो भारविर्नैव माघ
प्रेक्ष्यन्तेऽस्मिन् विचित्रा विशदमतिजुप शपुपश्चेत् कवीन्द्रा ॥४५२॥
अथ प्रभावककवित्वादीनि-
अत्र स्वप्रतिभाप्रकर्षपदवीप्राप्तप्रवीणप्रभा
बुद्ध्वा पारगतागमेष्ववितथ सूक्ष्मार्थसार्थप्रथाम् ।
तत्त्वज्ञानलसत्प्रदीपनिहतध्वान्ताभमिथ्याधियो-
ऽनूचानादिमुनीश्वरा प्रवचनप्रावीण्यमाबिभ्रति ॥ ४५३ ॥
अस्मिन् धर्मकथाप्रथास्ववितथप्रावीण्यलुब्धप्रभा
भ्राजन्ते निजदेशनानवरसै पीयूषयूपोपमै ।
कुर्वाणा स्मृतिगोचरे सुमनसा श्रीसूरिमुख्या महा
लब्धी पूर्वमुनीश्वरेषु विदिता क्षीरास्रवत्वादिका ॥ ४५४ ॥
तर्कव्यासविलाससाधुविविधोपन्यासवात्यावलात्
प्रोद्भूतेद्धमदप्रवादिविदुरप्रोत्तालतूलव्रजा ।
भूपादिप्रकटप्रभावविभवा वादेषु लब्धप्रभा
भ्राजन्ते प्रतिभाभिभूतधिषणा नैकेऽत्र वादीश्वरा ॥ ४५५ ॥
भौमाभ्रादिभवन्निमित्तविदुरा सम्यक्श्रुताभ्यासत

गुरुविनयो गणभक्तिर्ज्ञानचरित्राण्यश्च निर्द्वन्द्वा ।
आसन् महत्तराया सुगुणाश्चारित्रचूलानाम् ॥ ४३५ ॥
यस्या समवायमणीविद्रूरभूमे पुर श्रेयद् आर्ह्मी ।
आकौशल प्रशस्या महत्तरा सुवनचूला सा ॥ ४३६ ॥
प्रवचन धर्मकथाद्वौ वादी नैमित्तिकस्तपस्वी च ।
विद्याविन् सिद्धकवी प्रभावकाश्चाऽष्ट तद्गच्छे ॥ ४३७ ॥
तथाहि–
आचार्योपाध्याया गणेऽत्र वाचयमेपलब्धिजुष ।
प्रायोऽष्टधाऽपि सर्वे शासनमुद्भासयन्त्यभिव ॥ ४३८ ॥
विभागतोऽपि च–
आचार्यादिपदस्था यतय साध्व्यो महत्तराद्यास्त्र ।
श्राद्धाश्च वारतम्यान् प्रवचनरुचला विभान्त्यत्र ॥ ४३९ ॥
श्रीजिनसुन्दरवाचकमनुमितमरदुदयरत्नमुन्याद्या ।
हरिरिव भुवनाभ्युदरे त्रिभ्रलक्ष्मानि निखिलानि ॥ ४४० ॥
सर्वपरस्था प्रायो यतय श्राद्धाश्च मन्त्रिहेमाद्या ।
धर्मकथालब्धिभृत करन्ति जिनधर्मसाम्राज्यम् ॥ ४४१ ॥
श्रीसूरिवाचकेन्द्रैर्विद्याघनयाचकीमवद्धिपणै ।
त्रिगतेऽत्र वादलब्धिर्विबुधैर्यतिभिश्च वहुभिश्च ॥ ४४२ ॥
सद्वतसर्वास्रवणप्रबुद्धवरसर्वबह्मप्रमुखा ।
अवितथनिमित्तविद्या गणरत्नणदक्षिणा बहव ॥ ४४३ ॥
गुरुगच्छबालवृद्धप्रमुखमहानेककार्यनिपुणावा ।
सर्वधुरीणप्रवरा माध्यस्थ्याद्यैरनन्यसमा ॥ ४४४ ॥
द्वादशधा तपसि रता गुणवर्धनसाधुसागरप्रमुखा ।
लोकोत्तरगुणचरिता निवसन्ति मनस्सु नो केषाम् ? ॥ ४४५ ॥
येषा तप शक्तिप्रभावा मम्पेत्र शून्यमहो [1] अमन्त ।
शास्त्रनिषिद्धामपि रात्रिचर्या चरन्त्यदस्या किल लज्जयाऽहि ॥४४६॥
मासद्वयोपवासप्रमुखै ससारतारणगुणैश्च ।

त्रिदिनोत्सर्गादैरपि विविधैर्वाह्याऽऽन्तरतपोभि ॥ ४४७ ॥
ते सर्वदेवादिमुनीश्वराश्च निस्तन्द्रसंवेगसुधाभितृप्ता ।
प्रत्याययन्त किल धन्यमेघश्रीशालिभद्रप्रमुखान् जयन्ति ॥ ४४८ ॥
श्रीवीरभक्त्या मदमुग् दशोन पाण्मासिक यो विदधे तपोऽग्र्यम् ।
महातप कर्मसु नित्यलीन त शान्तिचन्द्र गणिराजमीडे ॥ ४४९ ॥
जानाना गुरुविहित स्खलिते शकटालजन्मनो दण्डम् ।
गुप्तधना विद्याढ्या बहव सिद्धाश्च सन्त्यत्र ॥ ४५० ॥
किं वाच्य कविसपदि वाला अपि यत्कवित्वगुणललितै ।
बुधगुरुकविभि स्पर्धागर्धं गच्छेऽत्र वाभजति ॥ ४५१ ॥
कि वाण को मुरारिर्न कविकुलकल सोऽचले नाऽमरो वा
नाश्वास कालिदासे विलसति न गिरा चाऽपि हर्षे प्रकर्ष ।
भोज सौज प्रभो नो न च हरति मनो भारविर्नैव माघ
प्रेक्ष्यन्तेऽस्मिन् विचित्रा विशदमतिजुष शंपुपश्चेत् कवीन्द्रा ॥४५२॥
अथ प्रभावककवित्वादीनि—
अत्र स्वप्रतिभाप्रकर्षपदवीप्राप्तप्रवीणप्रभा
बुद्ध्वा पारगतागमेष्ववितथ सूक्ष्मार्थसार्थप्रथाम् ।
तत्त्वज्ञानलसत्प्रदीपनिहतध्वान्ताभमिथ्याधियो-
ऽनूचानादिमुनीश्वरा प्रवचनप्रावीण्यमाविभ्रति ॥ ४५३ ॥
अस्मिन् धर्मकथाप्रथास्ववितथप्रावीण्यलब्धप्रभा
भ्राजन्ते निजदेशनानवरसै पीयूषयूषोपमै ।
कुर्वाणा स्मृतिगोचरे सुमनसा श्रीसूरिमुख्या महा
लब्धी पूर्वमुनीश्वरेषु विदिता क्षीरास्रवत्वादिका ॥ ४५४ ॥
तर्कव्यासविलाससाधुविविधोपन्यासवात्यानलात्
प्रोद्भूतेद्धमदप्रवादिविदुरप्रोत्तालतूलव्रजा ।
भूपादिप्रकटप्रभावविभवा वादेषु लब्धप्रभा
भ्राजन्ते प्रतिभाभिभूतधिषणा नैकेऽत्र वादीश्वरा ॥ ४५५ ॥
भौमाभ्रादिभवनिमित्तविदुरा सम्यक्श्रुताभ्यासत

केचित् केऽपि च पात्रतामधिगता सन्मन्त्रयन्त्रक्रियाम् ।
सिद्धाभिस्त्वनवद्यहृद्यविलसद्विद्याभिरन्येऽधिका
नानाऽऽम्नायसमृद्धिभिस्तदपरे चूर्णादिसंवेदिन ॥ ४५६ ॥
क्षीराम्भोनिधिजिद्गभीरहृदये गूढस्वशक्तिश्रिय
प्रौढे च प्रविदर्श्यमानविभवा सघादिकार्यव्रजे ।
अस्मिन् शासनभासनैकनिरता स्वाचारसचारिणो
द्योतन्ते मुनिनायका भवभिया सावद्यमुक्तक्रिया ॥ ४५७ ॥
(युग्मम्)
दुष्प्रान्ष्टजकष्टपिष्टपतुभि पष्ठाष्टमाद्यै सदा
सन्मासक्षपणादिकैश्च मुनयो धाढौर्विचित्रक्रमै ।
एकाह द्व्यहक त्र्यह च निहितोत्सर्गादिभिश्चान्तरै-
रस्मिन् शासनभासन विदधते प्रौढैस्तप कर्मभि ॥ ४५८ ॥
सत्काव्यादिकलाकलापकुशल सश्रुत्य येषा वच
कारुण्य दधते गुरौ सुमनसा प्राज्ञा कवौ येऽपि च ।
राजन्यावलिमौलिमौलिगमणीदीप्राङ्घ्रय सूरय
स्तेनैकेऽत्र विभान्ति कोविदसभालङ्कारहारोपमा ॥ ४५९ ॥
प्रभावकैरेवमनुत्तरप्रभैरय समग्रैरपि राजते गण ।
न रत्नजाति खलु सा प्रजायते रत्नाकर या समतीत्य वर्तते ॥४६०॥
गणे भवन्त्यत्र न चैव दुर्मदा
नहि प्रमत्ता न जडा न दोषिण ।
विदूरभूमि किल सोपवीति वा
कदापि किं काचमणीनपि क्वचित् ? ॥ ४६१ ॥
कस्मात् कस्माद्विनिर्गत्य हेतुभिर्विविधैस्तरै ।
कलौ प्रशाखाप्रतिमा बभूवुर्बहवो गणा ॥ ४६२ ॥
प्रौढावदाततोऽय तु प्राप्तोऽप्याह्वा नवा नवाम् ।
श्रीसुधर्मगणाधीशागारभ्याऽस्खण्डसन्तति ॥ ४६३ ॥
आज्ञाभङ्गान्तरायोत्थानन्तसंसारनिर्भयै ।

सामाचार्योऽपि पाश्चात्ये प्राय स्वैर प्रवर्तिता ॥ ४६४ ॥
उपधानप्रतिक्रान्तिजिनार्चादिनिषेधत ।
न्यूनिता दु षमादोषात् प्रमत्तजनताप्रिया ॥ ४६५ ॥
यत्तदप्रासुकमिष्टाम्बुप्रवृत्त्यादिसुखावहा ।
[1]वीक्ष्यन्तेऽन्यगणेष्वत्राऽऽचरणा लक्षणोज्झिता ॥ ४६६ ॥
(त्रिभिर्विशेषकम्)

या श्रीवीरसुधर्माद्यै प्रणीता स्वागमानुगा ।
आचीर्णा स्थविरै कालानुरूपयतनाश्रिता ॥ ४६७ ॥
सामाचारी गणेऽस्मिंस्तु शुद्धा सेवास्त्यखण्डिता ।
परम्पराऽऽगता सर्वगणान्तरगताधिका ॥ ४६८ ॥
(युग्मम्)

विनयाऽनीहताक्षान्तिनैर्ग्रन्थ्यप्रमुखा गुणा ।
दुर्लभा ये कलौ सर्वे तेऽपीक्ष्यन्तेऽत्र निर्मला ॥ ४६९ ॥
अत एव मिथो धर्मस्नेह सूरिवरादिषु ।
संविग्नेष्वागमज्ञेषु गणवन्धोऽपि नि सम ॥ ४७० ॥
न स्व कोऽपि परो वाऽत्र नैहिकोपक्रियापि च ।
तथाप्येन भजन्ति ज्ञा सर्वे ज्ञानक्रियोत्तरम् ॥ ४७१ ॥
अयमेव तदासेव्यो मध्यस्थै स्वहितैषिभि ।
उपेक्ष्य कुलगुर्वादिकदाग्रहहतान् जडान् ॥ ४७२ ॥

मेय कथ महिमवारिधिरय गणेश
श्रीदेवसुन्दरयुगोत्तमसूरिराजाम् [2] ।
यत्पारगाणि न चिरादपि सन्मनांसि
यानि प्रयान्ति सुरशैलशिरोऽपि वेगात् ॥ ४७३ ॥
एषा प्रभावकवरा विलसन्ति गच्छे
यद्वत् तथा नहि परेष्वपि शिष्यमात्रा ।

---

१ वीक्ष्यन्ते चाऽन्यगच्छेष्वाचरणा लक्षणाऽस्थिता इत्यपि पाठ ।
२ पादुकानाम् इति च पाठ ।

।, आवद्धमौलिमुकुटा इव चक्रिपुर्यां
पुष्टकुरा अपि न कर्वटकेपु दृश्या ॥ ४७४ ॥
अहो !, रत्नत्रयी सैषामनर्घ्या कापि विष्टपे ।
रत्नकोटीरपि त्यक्त्वा यत् तामाददते बुधा ॥ ४७५ ॥
एषा शुद्धवच प्रबुद्धहृदया मन्त्रीशहेमादयो
निस्सङ्गा स्वजनादिपूज्झितगृहारम्भानवद्यक्रिया ।
तैस्तै स्वैश्चरितैरुदारललितैर्धर्मोपदेशामृतै
प्रौढिं सगमयन्त्यहो ! तदभयानन्दादिवच्छासनम् ॥ ४७६ ॥
तद्वाप्तधर्मदार्ढ्यसङ्घपतिर्लिङ्गसूनुनाथाह्व ।
गणधर्माऽऽधारकर प्रभावको भाति नृपमान्य ॥ ४७७ ॥
एषा नानागुणमणिनिचितेऽपारगच्छाम्बुराशौ
दूरक्षिप्तातिचरणविलुठत्सङ्करे श्रीजयाह्वये ।
उत्कल्लोले नवनवमहिमश्रीद्धशिष्यावदातै
सर्वेऽप्यन्ये प्रदधति गणका कण्ठकूपोपमानम् ॥ ४७८ ॥
सर्वत [1]प्रसरभाञ्जि यशांसि क्षीरनीरनिधयन्ति यमीशाम् ।
तानि तत्र परसूरिततीना शीकरावलिरिवाथ विभान्ति ॥४७९॥
येषा परेषामथ सूरिराजा चिकीर्षता विश्वकृता यशांसि ।
उन्मानबीजानि विचक्रिरे प्राक् पूर्णेन्दुबिम्ब किल तारकाश्च॥४८०॥
एभि स्फीतै शशधरकिरणक्षीरडिण्डीरगौरै-
शुक्लाद्वैत त्रिजगति गमिते स्वैर्यशोभि प्रपूर्ये ।
अन्येषा चेद् वरिवृतति तदा तल्लवा नैव लभ्या
सत्ता यस्माद्विरमति सरिता सिन्धुना सगतानाम् ॥ ४८१ ॥
कोऽवेदयिष्यत् तुलनामतीतान् श्रीगौतमस्वामिमुखानतीतान् ।
युगोत्तमाभा यदि नाभविष्यन् निदर्शयन्त स्वगुणैरिमे तान् ॥४८२॥
वीरेण ये शासनधारका महाचार्या स्वनिर्वाणपदादनूदिता ।
एतेऽवगम्या खलु ते गुणोच्चयैरात्मैतदीयैव शिवाय सत्कृता ॥४८३॥

---

१ चरणनिकरावस्करे श्रीजयादये इत्यपि ।

एतच्च काव्यपञ्चकं प्राग् लिखितमप्यधिकारसंबद्धत्वात् पुनरिहापि लिखितमिति ।

श्रीवीरतोऽभूद् गणराट् स सप्तत्रिंशो बृहद्गच्छपसर्वदेव ।
तस्माज्जगच्चन्द्रगुरुस्तपाह्वामूलं गणेन्द्रो नवमश्च४५जज्ञे ॥४८४॥

तस्माज्जयन्ति गुरवो गुरवोऽत्र पञ्चा
श्रीदेवसुन्दरगणप्रभवो ५० ऽधुनेमे ।
स्युर्द्वादशाऽथ निखिलानधिकृत्य सूरी-
न्भ्योऽपि पञ्च किल सप्तदशेति सर्वे ॥ ४८५ ॥

एवं श्रीवीरजिनात् सन्ततिरुद्गच्छनाथगुरुगणने ।
एते स्युः पञ्चाशा आसन् बहवोऽन्तराले च ॥ ४८६ ॥

त्रिपञ्चाशच्चतुष्पञ्चाशत्वाद्यपि भजन्त्विमे ।
श्रीसम्भूतजयानन्दादिगणेशक्रमाश्रयात् ॥ ४८७ ॥

विश्वातिशायिमहिमाम्बुधयो जयन्तु
श्रीदेवसुन्दरयुगप्रवराश्चिराय ।
श्रीशासनोद्धरणधीरतमाः क्रियासु
श्रेयःश्रियं सुनिपुलां विपुलाङ्गभाजाम् ॥ ४८८ ॥

श्रीवीरतीर्थकमले प्रवचनमातृप्रवुद्धदलकलिते ।
सूरैर्युगप्रधानैः प्रकाशिते महिमसौरभ्ये ॥ ४८९ ॥

विलसन्ति राजहंसा यावच्छ्रीसङ्घलोकमधुपाश्च ।
दुष्प्रसहान्ता तावत् सन्ततिरेषा चिरं जयतु ॥ ४९० ॥

युगोत्तमानां गुणसिन्धुसिन्दूनादाय वाणीति कृता पवित्रा ।
मयार्जितं यत्किल तेन पुण्यं ततोऽस्तु मे ज्ञानचरित्रशुद्धिः ॥४९१॥

आमूलतः सुविहितावलिमौलिमौलि-
श्रीमत्तपागणनमोऽर्कगुरूत्तमानाम् ।
श्रुत्वा गुरुप्रभुमुखाद् ग्रथितेति किञ्चि
दैतिह्यपङ्क्तिरमला गुरुगच्छभक्त्या ॥ ४९२ ॥

रस-रस मनुमितवर्षे १४६६ मुनिसुन्दरसूरिणा कृता पूर्वम् ।

---

२ 'गुरवः किल पञ्चमस्या' इति च ।

मध्यस्थैरवधार्या गुर्वालीय जयश्रीद्धा ॥ ४९३ ॥
प्रायो गुरूणा मुखतोऽधिगम्याऽन्यतोऽपि किञ्चिच्च विनिर्मितेयम् ।
यच्चाऽत्र किञ्चिद् वितथ बुधैस्तच्छोध्य च मिथ्यास्तु च दुष्कृत मे ४९४

जगत्त्रयख्याततपागणस्य शाखा स्तुतेय वृहती मयेति ।
किञ्चिच्च लघ्वी सकला अपीमा श्रीवीरमार्गानुगमा जयन्तु॥४९५॥

मूल यस्य जिनेश्वरो गणभृता स्कन्धोपम मण्डल
शाखा सन्ततयस्तताश्च यतिना साध्व्य प्रशाखा पुन ।
श्राद्धा पत्रगणाश्च मञ्जरितुलारूढाश्च सुश्राविका
सर्वाभीष्टफलप्रद स जयति श्रीसङ्घकल्पद्रुम ॥ ४९६ ॥

इति श्रीयुगप्रधानावतारश्रीमत्तपागच्छाधिराजबृहद्गच्छनायकपूज्याराध्यपरमाप्तपरमगुरुश्रीदेवसुन्दरसूरिगणराशिमहिमार्णवानुगामिन्या तद्विनेयश्रीमुनिसुन्दरगणिहृदयहिमवदवतीर्णश्रीगुरुप्रभावपद्मह्रदप्रभवाया श्रीमहापर्वाधिराजश्रीपर्युषणापर्वविज्ञप्तित्रिदशतरङ्गिण्या तृतीये श्रीगुरुवर्णनस्रोतसि गुर्वावलीनाम्नि महाह्रदेऽनभिव्यक्तगणना एकषष्टिस्तरङ्गा ॥

॥ सम्पूर्णश्चाय श्रीगुर्वावलीनामा महाह्रदः ॥
॥ इति बृहत्तपागच्छश्रीगुर्वावली वृहती श्रीमुनिसुन्दरसुरिकृता ॥

